

Tilinpäätösanalyysi Yritykselle X

Antti Pukki & Mirko Ståhlberg

Kevät 2022 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Tilinpäätösanalyysi Yritykselle X

Antti Pukki & Mirko Ståhlberg
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2022

Antti Pukki, Mirko Ståhlberg

Tilinpäätösanalyysi: Yritys X

Vuosi

2022

Sivumäärä

43

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia tilinpäätösanalyysi Yritys X:lle. Yritys X on pienikokoinen osakeyhtiö, jonka päätoimialana on leivän, tuoreiden leivonnaisten, sekä kakkujen valmistus. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Yritys X:n taloudellinen tilanne tunnuslukuja, prosenttilukumuotoista tilinpäätöstä, sekä trendianalyysiä hyödyntäen. Tunnuslukuja vertailtiin ohjearvoihin, sekä toimialan muihin yrityksiin.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsitellään, mistä tilinpäätös muodostuu, mitkä ovat tilinpäätösanalyysin vaiheet ja erilaiset menetelmät, sekä miten tilinpäätösanalyysiä tulkitaan. Teoriaosuus muodostuu tilinpäätöksestä, tilinpäätösanalyysistä, tilinpäätöksen oikaisuksista, tunnuslukuanalyysistä, prosenttilukumuotoisesta tilinpäätöksestä, sekä trendianalyysistä. Teoriaosuuden tunnuslukuanalyysissä käsiteltiin kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja, ja niiden ohjearvoja. Opinnäytetyön lähdemateriaalina oli Yritys X:n tilinpäätöstiedot vuosilta 2017-2020, ja tilinpäätöstä ja tilinpäätösanalyysiä käsittelevä kirjallisuus.

Tilinpäätösanalyysi tehtiin Yritys X:lle ajalta 1.1.2017-31.12.2020. Yritys X:n tilinpäätösanalyysi muodostui kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnusluvusta. Tunnusluvut laskettiin oikaistusta tilinpäätöksestä, jonka jälkeen niitä verrattiin ohjearvoihin ja toimialan arvoihin. Yritys X:lle tehtiin myös prosenttilukumuotoinen tilinpäätös ja trendianalyysi. Tilinpäätösanalyysin perusteella Yritys X:n taloudellinen tilanne vaatii kehittämistä.

Asiasanat: tilinpäätösanalyysi, kannattavuus, maksuvalmius, vakavaraisuus

Antti Pukki, Mirko Ståhlberg

Financial statement analysis: a case study of Company X

Year	2022	Pages	43
------	------	-------	----

The purpose of this thesis was to prepare an analysis of financial statements for Company X. Company X is a small limited company whose main business is the manufacture of bread, fresh pastries and cakes. The aim of the thesis was to find out the financial situation of Company X using key figures, financial statements in percentage form, and trend analysis. The key figures were compared to the guideline values, as well as to other companies in the industry.

The theoretical part of the thesis deals with what the financial statements consist of, what are the stages and different methods of the financial statement analysis, and how the financial statement analysis is interpreted. The theoretical part consists of the financial statements, financial statement analysis, adjustments to the financial statements, key figure analysis, financial statements in percentage form, and trend analysis. The key figure analysis dealt with profitability, liquidity and solvency ratios and their guideline values. The source material for the thesis was Company X's financial statements for 2017-2020, and literature on financial statements and financial statement analysis.

The analysis of the financial statements was performed for Company X for the period from 1st of January 2017 to 31st of December 2020. The analysis of Company X's financial statements consisted of profitability, liquidity and solvency ratios. The key figures were calculated from the adjusted financial statements, after which they were compared with the guideline values and industry values. Company X was also provided with percentage financial statements and trend analysis. Based on the analysis of the financial statements, the financial situation of Company X needs to be improved.

Keywords: financial statement analysis, profitability, liquidity, solvency

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Tilinpäätös	6
2.1	Tuloslaskelma.....	7
2.2	Tase	9
2.2.1	Vastaavaa.....	9
2.2.2	Vastattavaa.....	10
2.3	Liitetiedot.....	11
3	Tilinpäätösanalyysi	11
4	Tilinpäätöksen oikaisut	12
4.1	Tuloslaskelman oikaisut	12
4.2	Taseen oikaisut	13
4.2.1	Vastaavaa- puolen oikaisut.....	14
4.2.2	Vastattavaa- puolen oikaisut.....	16
5	Tunnuslukuanalyysi.....	18
5.1	Kannattavuuden tunnusluvut	18
5.2	Maksuvalmiuden tunnusluvut	20
5.3	Vakavaraisuuden tunnusluvut	21
6	Prosenttilukumuotoinen tilinpäätösanalyysi ja trendianalyysi.....	23
7	Yritys X:n tilinpäätösanalyysi	25
7.1	Kannattavuus	26
7.2	Maksuvalmius	28
7.3	Vakavaraisuus.....	29
7.4	Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös	31
7.5	Trendianalyysi	33
8	Yhteenveto	36
	Lähteet.....	38
	Kaavat	40
	Liitteet	41

1 Johdanto

Tämä opinnäytetyö on tehty yhteistyössä elintarvikeyrityksen kanssa, josta käytetään tässä opinnäytetyössä nimeä Yritys X. Yritys X on 1970-luvulla perustettu leipomoalan yritys, joka toimii Uudenmaan alueella. Kyseessä on osakeyhtiö, joka täyttää pienen yrityksen kriteerit.

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia, miten Yritys X:n maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja kannattavuuden tunnusluvut ovat kehittyneet vuosien 2017-2020 aikana, selvittää yrityksen taloudellinen tilanne tarkastelujakson aikana sekä pyrkiä auttamaan Yritys X:n johtoa tekemään päätöksiä tunnuslukujen ja analyysin avulla.

Tämän tilinpäätösanalyysin teoriaosuuden lähteenä toimii sähköiset sekä painetut tilinpäätöstietoihin liittyvä kirjallisuus sekä artikkelit. Itse analyysin lähteenä toimii Yritys X:n tilinpäätöstiedot vuosilta 2017-2020.

Opinnäytetyössä tehdään Yritys X:lle ensimmäinen tilinpäätösanalyysi, jonka menetelminä käytetään tunnuslukuanalyysiä, prosenttilukumuotoista tilinpäätösanalyysiä sekä trendianalyysiä.

Opinnäytetyön keskeiset käsitteet ovat: tilinpäätös ja tilinpäätösanalyysi, sekä kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnusluvut.

2 Tilinpäätös

Tilinpäätös on laskelma, jonka yritys tekee tilikauden päätteeksi. Se kertoo yrityksen tuloksen sekä varallisuustilanteen perustuen tilikauden kirjanpitoon. Tilinpäätöksen tarkoituksena on tarjota tietoa muun muassa yrityksen taloudellisesta asemasta, toiminnan tuloksesta ja taloudellisen aseman muutoksesta. (Kallunki 2014, luku 2.1.1.) Yrityksen tilikauden pituus on tavallisesti 12 kuukautta, mutta yrityksen aloittaessa, lopettaessa tai kun tilinpäätösajankohtaa vaihdetaan, voidaan sopia myös poikkeavasta pituudesta, mutta maksimissaan se saa olla 18 kuukautta. (Minilex 2022.)

Tilinpäätökseen liittyy erilaisia säädöksiä ja lakeja, jotka määräytyvät esimerkiksi sen mukaan kuinka suuri yritys on kyseessä, mikä on yrityksen yhtiömuoto ja toimiala. Mikäli yritys on tilinpäätösvelvollinen, täytyy tilinpäätös olla laadittuna 4 kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Esimerkiksi osakeyhtiö on aina velvollinen laatimaan tilinpäätöksen, mutta yksityinen elinkeinoharjoittaja joutuu laatimaan sen vain, mikäli sen tilikausi poikkeaa kalenterivuodesta tai sen kahdella perättäisellä tilikaudella ylittyy kaksi seuraavista rajoista:

- taseen loppusumma 350 000 euroa
- liikevaihto 700 000 euroa
- tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 10 henkilöä

Vaikka yrittäjä ei olisi velvollinen laatimaan tilinpäätöstä, voi hän sen silti tehdä. Yrittäjän tulee joka tapauksessa laatia laskelma yrityksen tuloksesta ja nettovarallisuudesta verottajaa varten. (Suomi 2019.)

Kirjanpitolain (30.12.1997/1336) 3 luvun 1§ mukaan tilinpäätöksen täytyy sisältää:

- Tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavan taseen
- Tuloksen muodostumista kuvaavan tuloslaskelman
- Varojen hankintaa ja niiden käyttöä selvittävän rahoituslaskelman, (jos kirjanpitovelvollinen on suuryritys tai yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö.)
- Taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitteenä olevat tiedot.

Taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman kustakin erästä on esitettävä vertailutieto eli vastaava tieto viimeistä edeltävältä tilikaudelta.

Lisäksi tilinpäätökseen on liitettävä toimintakertomus, mikäli kirjanpitovelvollinen on jokin seuraavista:

- julkinen osakeyhtiö
- sellainen osuuskunta tai yksityinen osakeyhtiö, joka ei ole mikro- tai pienyritys
- yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö.

Kirjanpitolain mukaan ”tilinpäätökseen kuuluvien ja siihen liitettyjen asiakirjojen on oltava selkeitä ja niiden on muodostettava yhtenäinen kokonaisuus”. (Kirjanpitolaki 1997/1336)

Kirjanpitolain (30.12.1997/1336) 3 luvun 3§ mukaan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Kauppa- ja teollisuusministeriö päättää siitä, milloin ja miten saadaan poiketa tilinpäätöksen laatimista koskevista säännöksistä oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

2.1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma on yksi tilinpäätöksen taloudellisista raporteista, joka kuvaa yrityksen toiminnan tulosta tilikauden aikana. Tuloslaskelma sisältää yhteenvedon tilikauden tuotoista ja kuluista, joiden erotuksena saadaan tilikauden tulos. Tuloslaskelma on yksinkertaisesti kuvattuna vähennyslaskumuodossa oleva laskelma, jossa yrityksen tilikauden aikana syntyneistä tuotoista vähennetään kulut. Laskelma esitetään määrättyssä järjestyksessä ylhäältä alas, jossa ylimpänä on yrityksen liikevaihto. Yrityksen tilikauden tulos on positiivinen, kun tulot

ovat suuremmat kuin kulut ja negatiivinen kun kulut ovat suuremmat kuin tulot. (Kallunki 2014, luku 2.2.1.)

Tuloslaskelma voidaan laatia joko kululajipohjaisena tai toimintokohtaisena. Kululajipohjaisessa laskelmassa eri kululajit vähennetään tietyssä järjestyksessä liikevaihdosta, jolloin saadaan lopputulokseksi liikevoitto. (Eliko Oy 2022.)

Kululajipohjaisen laskelman kaavasta esimerkki alla.

Esimerkiksi KHT-yhdistys esittää seuraavanlaisen kululajikohtaisen tuloslaskelman kaavan:

Jatkuvat toiminnot

- Liikevaihto
- Liiketoiminnan muut tuotot
- Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos
- Valmistus omaan käyttöön
- Aineiden ja tarvikkeiden käyttö
- Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut
- Poistot
- Arvoalentumiset
- Liikearvon arvonalentuminen
- Liiketoiminnan muut kulut
- Liikevoitto
- Rahoitustuotot
- Rahoituskulut
- Osuus osakkuusyritysten tuloksesta
- Voitto ennen veroja
- Tuloverot
- Tilinkauden voitto jatkuvista toiminnoista
- Lopetetut toiminnot
- Tilikauden voitto lopetetuista toiminnoista
- Tilikauden voitto

Jakautuminen

Emoyrityksen omistajille

Määräysvallattomille omistajille

Emoyrityksen omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:

laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa), jatkuvat toiminnot laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa), jatkuvat toiminnot

laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa), lopetetut toiminnot laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa), lopetetut toiminnot

laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa), tilikauden voitto laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa), tilikauden voitto

Kuvio 1: Kululajikohtainen tuloslaskelma (Kallunki 2014, luku 2.2.1.)

Toimintokohtaisessa laskelmassa liikevaihdosta vähennetään ensin hankinnan ja valmistuksen kulut, jolloin saadaan yrityksen bruttokate. Bruttokatteesta vähennetään myynnin, markkinoinnin, hallinnon ja liiketoiminnan muut kulut. Lopulta saadaan toimintokohtaisen

tuloslaskelman liikevoiton määrä, jonka tulos vastaa aina kululajeittain esitetyn laskelman tuloista. (Eliko 2022.)

2.2 Tase

Yrityksen taloudellinen tilanne tilinpäätöshetkellä selviää taseesta (Salmi 2020, 33). Taseen rakenne muodostuu kahdesta osasta, jotka ovat vastaavaa ja vastattavaa puolet. Taseen vastaavaa puolelta selviää, mitä yritys omistaa, ja vastattavaa puolelta, millä tavalla yrityksen liiketoiminta on rahoitettu. (Niskanen & Niskanen 2003, 38.)

2.2.1 Vastaavaa

Taseen vastaavaa puolella omaisuus on jaettu pysyviin ja vaihtuviin vastaaviin. Pysyvät ja vaihtuvat vastaavat eroavat toisistaan sillä tavoin, että pysyvien vastaavien odotetaan tuottavan enemmän, kuin yhden tilikauden ajan, kun taas vaihtuvien vastaavien tarkoitus on tuottaa tuloja yhden tilikauden ajan. (Salmi 2020, 36.)

Pysyvät vastaavat jaetaan kolmeen pääryhmään, jotka ovat aineettomat hyödykkeet, aineelliset hyödykkeet, sekä sijoitukset (Ikäheimo, Laitinen, Laitinen & Puttonen 2011, 27.). Aineettomat hyödykkeet muodostuvat kehittymenoista, aineettomista oikeuksista, liikearvosta, muista pitkävaikutteisista menoista, sekä ennakkomaksuista (Ikäheimo & ym. 2011, 27-28). Aineelliset hyödykkeet sisältävät maa- ja vesialueet, rakennukset ja rakennelmat, koneet ja kaluston, sekä muut aineelliset hyödykkeet, joita ovat esimerkiksi luonnonvarat, rautatiet tai sillat (Ikäheimo & ym. 2011, 30). Sijoitukset ovat kolmas ja viimeinen pääryhmä pysyvissä vastaavissa. Pysyvien vastaavien sijoitukset eroavat vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista, sillä tavoin, että sijoitusten tarkoituksena on tuottaa tuloja useammalla tilikaudella. Sijoituksiin kuuluu muun muassa sijoitukset pörssiosakkeisiin, pitkäaikaisiin myyntisaamisiin tai asuntoyhtiön osakkeisiin. (Salmi 2020, 63.)

Vaihto-omaisuus, saamiset, rahoitusarvopaparit, sekä rahat ja pankkisaamiset ovat vaihtuvien vastaavien neljä pääryhmää. Vaihto-omaisuus, joka tunnetaan myös nimellä varasto, on yrityksen myytäväksi tarkoitettuja hyödykkeitä. Vaihto-omaisuus jaetaan taseessa neljään eri erään, jotka ovat aineet ja tarvikkeet, keskeneräiset tuotteet, valmiit tuotteet ja muu vaihto-omaisuus. (Leppiniemi & Kykkänen 2021, 120-121.)

Vaihtuvien vastaavien saamiset jaetaan lyhyt- ja pitkäaikaisiin saamisiin. Lyhytaikaisissa saamisissa maksusuoritus on tapahduttava alle 12 kuukaudessa ja pitkäaikaisissa saamisissa maksusuorituksessa menee yli 12 kuukautta. (Niskanen & Niskanen 2003, 44.) Lyhyt- ja pitkäaikaisia saamia ovat myyntisaamiset, saamiset saman konsernin yrityksiltä, lainasaamiset, muut saamiset, osakeantisaamiset ja siirtosaamiset (Salmi 2020, 66).

Yrityksen rahoitusarvopaperit ovat enintään yhdeksi vuodeksi hankittuja sijoituksia, joita kutsutaan sen takia myös nimellä tilapäiset sijoitukset. Kirjapitovelvollinen yritys on hankkinut rahoitusarvopapereita eli tilapäisiä sijoituksia kassaylijäämän ansiosta. (Leppiniemi & Kykkänen 2021, 123.) Tilapäiset sijoitukset kohdistuvat useimmiten korkorahastoihin, osakkeisiin tai joukkolainoihin (Salmi 2020, 67). Taseessa rahoitusarvopaperit ovat jaettu kolmeen ryhmään, jotka ovat osuudet saman konsernin yrityksissä, muut osakkeet ja osuudet ja muut arvopaperit (Leppiniemi & Kykkänen 2021, 123).

Vaihtuvien vastaavien viimeinen pääryhmä on rahat ja pankkisaamiset. Nimensä mukaisesti niillä tarkoitetaan yrityksen käteisvaroja, kassavaroja ja lyhytaikaisesti pankkiin talletettuja varoja (Leppiniemi & Kykkänen 2021, 124).

2.2.2 Vastattavaa

Taseen vastattavaa puolelta selviää, miten yrityksen liiketoiminta on rahoitettu. Vastattavaa puolesta käytetään myös nimeä pääomapuoli. Vastattavaa puoli on jaettu kahteen osaan, jotka ovat oma pääoma ja vieras pääoma. Taseen vastattavaa puolella on myös tilinpäätössiirtojen kertymät ja pakolliset varaukset. (Salmi 2020, 68-76.)

Taseen vastattavaa puolen oma pääoma jaetaan osakepääomaan, rahastoihin ja tilikauden voittoon (Niskanen & Niskanen 2003, 47). Yrityksellä on erilaisia keinoja, joilla se pystyy kasvattamaan omaa pääomaansa. Yrittäjä pystyy esimerkiksi itse sijoittamaan rahaa yritykseensä, ja näin ollen kasvattamaan sen omaa pääomaa. Toisena keinona oman pääoman kasvattamiseen on se, että omistaja ei nosta yrityksen voittoja, vaan jättää ne yritykseen kasvattamaan yrityksen omaa pääomaa. Kolmantena keinona kasvattaa omaa pääomaa on omaisuuden hallussapidolla, joka tarkoittaa esimerkiksi sitä, että yritys omistaa kiinteistöosakkeita, joiden arvo on sen jälkeen kasvanut paljon. Oma pääoma voi olla vapaata tai sidottua. Ne eroavat toisistaan sillä tavoin, että vapaa oma pääoma on jaettavissa yrityksen omistajille, kun taas sidottua omaa pääomaa ei voida jakaa omistajille. (Salmi 2020, 68-70.) Sidottua omaa pääomaa on esimerkiksi osakepääoma ja arvokorotusrahasto. Vapaa omaa pääomaa on tilikauden voitto, edellisten tilikausien voitto ja muut rahastot. (Minilex 2022.)

Vieraalla pääomalla tarkoitetaan yrityksen velkoja. Vieras pääoma voi olla joko lyhyt- tai pitkäaikaista. Vieras pääoma on lyhytaikaista silloin, kun takaisinmaksettavat erät erääntyvät 12 kuukaudessa tai aikaisemmin. Pitkäaikaisen vieraan pääoman takaisin maksettavien erien erääntymiseen menee aikaa yli 12 kuukautta. On myös olemassa erittäin pitkäaikaista vierasta pääomaa, silloin maksuaikana on viisi vuotta tai enemmän. Vieras pääoma on joustamatonta, eli takaisinmaksuaika ja korkomaksut ovat jo ennalta sovittu. Takaisinmaksuaikaa ja korkomaksuja pitää noudattaa, vaikka kassatilanne olisi huono. (Salmi 2020, 76.)

Vieraan pääoman alaryhmiä ovat joukkovelkakirjalainat, vaihtovelkakirjalainat, lainat rahoituslaitoksilta, saadut ennakot, ostovelat, rahoitusvekselit, velat saman konsernin yrityksille, velat omistusyhteisyriksille, laskennalliset verovelat, muut velat, sekä siirtovelat (Leppiniemi & Kykkänen 2021, 130-132).

Tilinpäätössiirtojen kertymät muodostuvat poistoeron muutoksista ja veroperäisistä varauksista. Poistoeron muutos on suunnitelman mukaisten poistojen ja kirjanpidon kokonaispoistojen erotus. (Salmi 2020, 74.) Investointi- ja toimintavaraus ovat esimerkiksi verotusperusteisia varauksia. Pakolliset varaukset tarkoittavat yrityksen tiedossa olevia menoja, joista ei saada tuloja. Esimerkiksi vahingonkorvausvelvollisuus on pakollinen varaus, jos korvattava summa ei ole selvillä tilinpäätöksenlaatimis hetkellä. (Leppiniemi & Kykkänen 2021, 129.)

2.3 Liitetiedot

Tilinpäätöksen tarkoituksena on antaa kirjanpitovelvollisen yrityksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta oikeat ja riittävät tiedot. Rahamääräiset arvot, jotka selviävät tuloslaskelmasta ja taseesta, eivät välttämättä anna riittävää ja oikeaa kuvaa toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tämän takia yritysten pitää ilmoittaa mahdolliset lisätiedot liitetietoina tilinpäätöksen yhteydessä. (Ikäheimo & ym. 2011, 36.) Liitetietojen tehtävänä on siis antaa täydentävää tietoa taseen, tuloslaskelman, sekä rahoituslaskelman tueksi (Leppiniemi & Kykkänen 2021, 155).

3 Tilinpäätösanalyysi

Tilinpäätösanalyysin tarkoituksena on tutkia yrityksen tuloksen riittävyttä, rahoitusrakenteen riskejä, sekä maksuvalmiutta tilinpäätöstietoja hyödyntämällä. Tunnuslukuanalyysi, tilinpäätösanalyysi ja yritystutkimus ovat kaikki tilinpäätösanalyysejä, mutta ne eroavat toisistaan analyysin laajuuden perusteella. Jotta analyysistä olisi mahdollisimman paljon hyötyä, on suositeltavaa, että tilinpäätösanalyysissa vertaillaan saman alan yrityksiä. (Niskanen & Niskanen 2003, 8-9.)

Edellä mainituista tilinpäätösanalyyseistä tunnuslukuanalyysi on laajuudeltaan pienin. Tunnuslukuanalyysissä yrityksen taloudellista tilannetta tutkitaan ja analysoidaan muutaman tunnusluvun avulla, jotka ovat laskettu tilinpäätöstiedoista. Tilinpäätösanalyysissä ja yritystutkimuksessa hyödynnetään informaatiota, jota on saatu tunnuslukuanalyysistä. Tilinpäätösanalyysi on laajempi versio tunnuslukuanalyysistä. Tilinpäätösanalyysissä hyödynnetään useampia tunnuslukuja ja pyritään myös ymmärtämään niihin vaikuttaneita tekijöitä. Yritystutkimus on laajin versio edellä mainituista tilinpäätösanalyyseistä. Sen tarkoituksena on selvittää yrityksen taloudellisen menestyksen syitä yrityksen liiketoiminnan tasolla. Yritystutkimuksessa tutkitaan yrityksen taloudellista asemaa, liiketoimintaprofiilia ja toimialaa. Yleisimmät

yritystutkimuksen tekijät ovat luottolaitokset ja pankit, sillä luottopäätöksen teko edellyttää sitä. (Niskanen & Niskanen 2003, 9-13.)

Tilinpäätösanalyysiä hyödyntää esimerkiksi omistajat, sijoittajat, työntekijät, rahoittajat, tavaran toimittajat, sekä asiakkaat (Niskanen & Niskanen 2003, 13).

4 Tilinpäätöksen oikaisut

Ennen kuin tilinpäätöstä aletaan analysoida, niin sille täytyy tehdä erilaisia oikaisuja, jotta tilinpäätöstä pystyy helpommin vertailemaan aikaisempiin tilikausiin tai muihin yrityksiin. Yritykset käyttävät hyväksi kirjanpidon sallimia joustoja tilinpäätöksissään, jonka avulla yrityksen toiminta pyritään näyttämään mahdollisimman hyvässä valossa. Tämän vuoksi tarvitaan oikaisuja, joiden avulla pystytään arvioimaan yrityksen liiketoiminnan laajuudesta, kannattavuudesta ja taserakenteesta mahdollisimman realistinen kuva. Tilinpäätöksen oikaisuja tehdään sekä tuloslaskelmaan, että taseeseen ja niillä pyritään muun muassa poistamaan kertaluonteisia eriä, jotka saattavat vaikuttaa tilinpäätöksen tunnuslukuihin kuten, kannattavuuteen. Tämänlainen kertaluonteinen erä voisi olla esimerkiksi varastorakennuksen myynti, joka näkyisi liiketuloksessa eränä, joka parantaa kannattavuutta. (Almatalent 2022.)

4.1 Tuloslaskelman oikaisut

Tuloslaskelman oikaisuilla selvitetään tulos, joka vastaa yrityksen säännöllistä ja jatkuvaa tuloa. Tuloslaskelmassa ei välttämättä ole mitään oikaistavaa, mutta se on syytä tarkastella läpi ennen analyysin aloittamista. Virallisen tuloslaskelman kaavassa ei tarvitse enää nykyisin esittää myynti- tai käyttökate, mutta yritystutkimusneuvottelukunnan esittämässä oikaistun tuloslaskelman kaavassa käyttökate on edelleen esitetty. Oikaistun tuloslaskelman kaavassa välituloksina on käyttökateen lisäksi: liiketulos, nettotulos, kokonaistulos ja tilikauden tulos. (Niskanen & Niskanen 2004, 62.)

Esimerkki oikaistusta tuloslaskelmasta alla:

... esimerkki

Taulukko 3.1 HK Ruokatalon oikaistu tuloslaskelma 2001

OIKAISTU TULOSLASKELMA (1 000 euroa)	2001
Liikevaihto	444 697
Liiketoiminnan muut tuotot	6 623
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	451 320
Aine- ja tarvikekäyttö	290 117
Ulkopuoliset palvelut	27 591
Henkilöstökulut	61 884
Laskennallinen palkkorjaus	
Liiketoiminnan muut kulut	41 624
Valmisteveraston lisäys/vähennys	-1 210
KÄYTTÖKATE	28 894
Suunnitelman mukaiset poistot	11 506
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	2 085
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset	
LIIKETULOS	15 303
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista	180
Muut korko- ja rahoitustuotot	3 398
Korkokulut ja muut rahoituskulut	8 234
Kurssierot	
Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset	
Välittömät verot	3 162
NETTOTULOS	7 485
Satunnaiset tuotot	3 588
Satunnaiset kulut	3 806
KOKONAISTULOS	7 267
Poistoeron lisäys/vähennys	29
Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys	-
Laskennallinen palkkorjaus	-
Muut tuloksen oikaisut	-
TILIKAUDEN TULOS	7 296

Kuvio 2: Oikaistun tuloslaskelman kaava (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.2)

4.2 Taseen oikaisut

Taseen oikaisun tarkoituksena on poistaa varallisuuserät, joilla ei ole tuloksentuottamiskykyä ja tuoda esiin varallisuus, joka ei näy taseessa. Myös velat, jotka eivät näy taseessa, merkitään oikaistuun taseeseen. Oikaistussa taseessa velat on jaettu takaisinmaksuajan mukaan lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan. Oikaistun taseen omaa pääomaa korjataan, jos varallisuus kasvaa tai vähenee. (Salmi 2020, 154.) Oikaistu tase on jaettu vastaavaa ja vastattavaa puoliin. Vastaavaa puoli on jaettu pysyviin ja vaihtuviin vastaaviin. Vastattavaa puoli on jaettu omaan pääomaan sekä vieraaseen pääomaan. Virallisen tilinpäätöksen taseesta poiketen, oikaistussa taseessa on leasingvakuutuskanta, josta selviää leasingmaksujen määrät, jotka ovat erääntymässä tulevina vuosina. (Niskanen & Niskanen 2003, luku 3,3.)

4.2.1 Vastaavaa- puolen oikaisut

Oikaistun taseen vastaavaa puolen pysyvät vastaavat muodostuvat neljästä pääryhmästä, jotka ovat aineettomat hyödykkeet, aineelliset hyödykkeet, sijoitukset, sekä leasingvastuukanta (Niskanen & Niskanen 2003, luku 3,3). Aineettomiin hyödykkeisiin kuuluvat tutkimusmenot, kehittämismenot, liikearvo, sekä muut aineettomat hyödykkeet (Niskanen & Niskanen 2003, luku 3,3). Aineettomiin hyödykkeisiin aktivoidaan menoja, joiden odotetaan tuottavan tuloja tulevana vuosina. Näin ollen oikaistun taseen aineettomista hyödykkeistä poistetaan perustamis- tai tutkimusmenot. Kun perustamis- tai tutkimusmenoja poistetaan, pitää samansuuruinen summa myös poistaa omasta pääomasta. (Niskanen & Niskanen 2003, 71.) Kehitysmenoja ei oikaista, mikäli pystytään todentamaan, että ne vaikuttavat tuloihin. Fuusiossa, yritys- tai liiketoimintakaupassa on mahdollista, että yritykselle syntyy liikearvoa. Liikearvo pitää poistaa pääsääntöisesti viidessä vuodessa tai kerralla kokonaan, mikäli se osoittautuu arvottomaksi. (Salmi 2020, 154.) Kun liikearvoa eliminoidaan, pitää muistaa vähentää omaa pääomaa samansuuruisella summalla (Niskanen & Niskanen 2003, 72). Muut aineettomat hyödykkeet oikaistaan, jos niihin ei liity tulo-odotuksia (Salmi 2020, 154).

Aineellisiin hyödykkeisiin kuuluvat maa- ja vesialueet, rakennukset ja rakennelmat, koneet ja kalusto, sekä muut aineelliset hyödykkeet (Niskanen & Niskanen 2003, luku 3,3). Useimmiten aineellisten hyödykkeiden arvoa ei tarvitse oikaista. On kuitenkin mahdollista, että liitetiedoista selviää omaisuuden yliarvostusta. Mikäli liitetiedoista löytyy omaisuuden yliarvostusta, oikaistaan tasearvo ja samansuuruinen summa vähennetään omasta pääomasta. (Salmi 2020, 155.)

Sijoituksiin kuuluvat sisäiset osakkeet ja osuudet, muut osakkeet ja osuudet, sisäiset saamiset, sekä muut saamiset ja sijoitukset (Niskanen & Niskanen 2003, luku 3,3) Virallisen taseen erät osuudet saman konsernin yrityksistä, sekä osuudet omistusyhteisyhteisöissä ovat yhdistetty oikaistuun taseeseen, jossa ne tunnetaan nimellä sisäiset osakkeet ja osuudet. Edellä mainittua erää saattaa joutua oikaisemaan, jos omistettujen yritysten oma pääoma on menetetty ja yrityksen arvo nollassa. Virallisessa sekä oikaistussa taseessa esiintyvä erä muut osakkeet ja osuudet ei vaadi oikaisuja. Oikaistun taseen erä sisäiset saamiset muodostuvat viralliseen taseen eristä, jotka ovat saamiset saman konsernin yrityksiltä, saamiset omistusyhteisyhteisöiltä, sekä pitkäaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä. Sisäisiä saamisia pitää oikaista, mikäli takaisinmaksussa on epävarmuutta. Muut saamiset ja sijoitukset koostuvat virallisen taseen eristä, jotka ovat muut saamiset, omat osakkeet/osuudet, myyntisaamiset, lainasaamiset, maksamattomat osakkeet/osuudet, sekä siirtosaamiset. (Niskanen & Niskanen 2003, 73-74.)

Oikaistun taseen vaihtuviin vastaaviin kuuluvat vaihto-omaisuus, saamiset ja rahat ja rahoitusarvopaperit. Vaihto-omaisuuden eriä ovat aineet ja tarvikkeet, keskeneräiset tuotteet,

valmiit tuotteet, sekä muu vaihto-omaisuus. Saamisiin kuuluvat myyntisaamiset, sisäiset myyntisaamiset, muut sisäiset saamiset ja muut saamiset. (Niskanen & Niskanen 2003, luku 3,3.)

Vaihto-omaisuuden oikaisuissa noudatetaan varovaisuuden periaatetta. Vaihto-omaisuutta ei oikaista, jos tarvittavaa lisätietoa sen suorittamiseen ei ole. Myyntisaamia ei oikaista, jos maksaja on maksuhaluinen ja -kykyinen. Luottotappiot pitää kuitenkin vähentää saamisista, sekä omasta pääomasta. (Salmi 2020, 155.)

Esimerkki oikaistun taseen vastaavaa puolesta:

.....*esimerkki*

Taulukko 3.2 HK Ruokatalon oikaistu tase 2001, vastaavaa

OIKAISTU TASE VASTAAVAA (1 000 euroa)	2001
PYSYVÄT VASTAAVAT	
Aineettomat hyödykkeet:	
Tutkimusmenot	-
Kehittämismenot	-
Liikearvo	84
Muut aineettomat hyödykkeet	5 580
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	5 664
Aineelliset hyödykkeet:	
Maa- ja vesialueet	612
-	-
Rakennukset ja rakennelmat	75 868
Koneet ja kalusto	20 245
Muut aineelliset hyödykkeet	1 471
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	98 196
Sijoitukset:	
Sisäiset osakkeet ja osuudet	52 844
Muut osakkeet ja osuudet	44
Sisäiset saamiset	32 696
Muut saamiset ja sijoitukset	591
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä	86 175
Leasingvastuukanta	409
VAIHTUVAT VASTAAVAT	
Vaihto-omaisuus	
Aineet ja tarvikkeet	10 868
Keskeneräiset tuotteet	587
Valmiit tuotteet	966
Muu vaihto-omaisuus	337
Vaihto-omaisuus yhteensä	12 758
Myyntisaamiset	42 719
Sisäiset myyntisaamiset	816
Muut sisäiset saamiset	8 187
Muut saamiset	1 554
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	53 276
Rahat ja rahoitusarvopaperit	7 172
VASTAAVAA YHTEENSÄ	263 650

Kuvio 3: Oikaistun taseen vastaavaa puoli (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3,3)

4.2.2 Vastattavaa- puolen oikaisut

Oikaistun taseen vastattavaa puoli on jaettu omaan pääomaan, sekä vieraaseen pääomaan. Oikaistussa taseessa oman pääoman eriä ovat osakepääoma, ylikurssirahasto, muut rahastot, kertyneet voittovarot, tilikauden tulos, pääomalainat ja poistoerot ja varaukset. (Niskanen & Niskanen 2003, luku 3,3.)

Osakepääoman luvut saadaan virallisesta taseesta ja näin ollen se ei vaadi oikaisuja. Ylikurssirahasto, muut rahastot, sekä kertyneet voittovarot eivät myöskään vaadi oikaisuja. Tilikauden tulos kertoo nimensä mukaisesti, onko tilikaudella syntynyt voittoa vai tappiota. Tilikauden tulosta saattaa joutua oikaisemaan, jos yritys on merkinnyt kuluvan tilikauden jaettavan osingon osingonjakovelaksi ja vähentänyt omasta pääomasta samansuuruisen summan. Oikaisu tapahtuu lisäämällä osingonjako voittovaroihin. Poistoerot ovat kirjanpidon poistojen ja suunniteltujen poistojen erotus. Poistoero oikaistaan, jos laskennalliseen verovelkaan ei ole siirretty yhtiöverokannan mukaista osuutta poistoerosta. Varaukset ovat esimerkiksi investointivarauksia tai toimintavarauksia. Ne oikaistaan samalla tavalla, kuin poistoerot. (Niskanen & Niskanen 2003, 77-80.)

Oikaistussa taseessa vieras pääoma on jaettu lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan. Lyhytaikaista vierasta pääomaa on sellainen velka, jonka maturiteetti on enintään yksi vuosi ja pitkäaikaisessa vieraassa pääomassa maturiteetti on yli vuoden mittainen. Pitkäaikaisen vieraan pääoman eriä ovat lainat rahoituslaitoksilta, eläkelainat, saadut ennakot, sisäiset velat, muut pitkäaikaiset velat, laskennallinen verovelka ja pakolliset varaukset. Lyhytaikaisen vieraan pääoman eriä ovat korolliset lyhytaikaiset velat, saadut ennakot, ostovelat, sisäiset ostovelat, muut sisäiset velat, sekä muut korottomat lyhytaikaiset velat. Leasingvastuukanta luokitellaan myös vieraaseen pääomaan. (Niskanen & Niskanen 2003, luku 3,3.)

Virallisen taseen erät lainat rahoituslaitoksilta, joukkovelkakirjalainat, sekä vaihtovelkakirjalainat ovat yhdistetty oikaistussa taseessa ja ne muodostavat erän lainat rahoituslaitoksilta. Lainoja pitää oikaista, jos ulkomaanvaluutan lainoihin liittyy kurssitappiota ja ne ovat virallisessa tilinpäätöksessä merkitty siirtosaamisiin. Oikaisu tapahtuu poistamalla kurssitappiot siirtosaamisista, sekä omasta pääomasta. Eläkelainat eivät vaadi oikaisuja. Sisäiset velat muodostuvat virallisen taseen eristä, jotka ovat velat saman konsernin yrityksille ja velat omistusyhteisyriksille. Ostovelat rahoitusvekselit, muut velat, ja siirtosaamiset ovat virallisen taseen eriä, jotka ovat yhdistetty oikaistuun taseeseen ja ne muodostavat erän muut pitkäaikaiset velat. Laskennallinen verovelka on erä, johon on siirretty yhtiöverokannan mukainen osuus poistoeroista ja varauksista. Pakolliset varaukset ovat oikaistun taseen erä, joka muodostuu virallisen taseen eristä eläkevaraukset, verovaraukset ja muut pakolliset varaukset. (Niskanen & Niskanen 2003, 80-82.)

Oikaistun taseen erä korolliset lyhytaikaiset velat muodostuvat yhdistämällä virallisen taseen eriä yhteen, joita ovat lainat rahoituslaitoksilta, joukkovelkakirjalainat, vaihtovelkakirjalainat, eläkelainat ja muiden velkojen korollinen osuus. Saadut ennakot, sekä ostovelat eivät vaadi oikaisuja. Oikaistun taseen erä sisäiset ostovelat muodostuvat yhdistämällä ostovelat virallisen taseen eristä velat saman konsernin yrityksille ja velat omistusyhteisyriyksille. Muut sisäiset velat muodostuvat virallisen taseen eristä velat saman konsernin yrityksille ja velat omistusyhteisyriyksille pois lukien ostovelat. Virallisen taseen erät muut velat ja siirto-velat ovat yhdistetty ja ne muodostavat muut korottomat lyhytaikaiset velat oikaistussa taseessa. (Niskanen & Niskanen 2003, 82-83.)

Esimerkki oikaistun taseen vastattavaa puolesta:

.....esimerkki

Taulukko 3.3 HK Ruokatalon oikaistu tase 2001, vastattavaa

OIKAISTU TASE VASTATTAVAA (1 000 euroa)	2001
OMA PÄÄOMA	
Osakepääoma	38 564
Ylikurssirahasto	42 814
Muut rahastot	4 366
Kertyneet voittovarot	4 662
Tilikauden tulos	7 296
Pääomalainat	10 512
Taseen oma pääoma yhteensä	108 214
Poistoero ja varaukset yhteensä	12 013
Oman pääoman oikaisut	-
Oikaistu oma pääoma yhteensä	120 227
VIERAS PÄÄOMA	
Lainat rahoituslaitoksilta	60 472
Eläkelainat	17 708
Saadut ennakot	
Sisäiset velat	
Muut pitkäaikaiset velat	
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	78 180
Laskennallinen verovelka	4 907
Pakolliset varaukset	-
Leasingvastuukanta	409
Korolliset lyhytaikaiset velat	32 359
Saadut ennakot	8
Ostovelat	6 439
Sisäiset ostovelat	971
Muut sisäiset velat	2 869
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	17 280
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	59 926
Oikaistu vieras pääoma yhteensä	143 422
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	263 649

.....•

Kuvio 4 oikaistun taseen vastattavaa puoli (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3,3)

5 Tunnuslukuanalyysi

Yrityksen tilinpäätöstä voidaan analysoida muun muassa erilaisilla tunnusluvuilla, joiden avulla pystytään mittaamaan yrityksen taloudellista suorituskykyä. Nämä tunnusluvut ovat perinteisesti jaettu kolmeen ryhmään, joita ovat kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnusluvut. Tunnuslukujen laskeminen tapahtuu aina oikaistuista tilinpäätöstiedoista. Tilinpäätöksen lasketut tunnusluvut esitetään pääosin suhdelukumuotoisina, eli tilinpäätöksen eriä suhteutetaan toiseen erään kuten taseen tai liikevaihdon loppusummaan. Kun tunnusluvut esitetään suhdelukumuotoisina, niin niitä pystytään paremmin vertailemaan esimerkiksi eri kokoisten yritysten tai toimialan keskiarvoon. Tunnusluvuilla voidaan myös seurata yhden yrityksen kehitystä vuosien välillä. (Niskanen & Niskanen 2004, 111.)

5.1 Kannattavuuden tunnusluvut

Kannattavuus on perusedellytys yrityksen toiminnalle ja sen jatkumiselle. Liiketoiminnan tulee siis tuottaa enemmän kuin se kuluttaa. Absoluuttisesti mitattuna kannattavuus lasketaan liiketoiminnan tuottojen ja kulujen erotuksena eli voittona. Suhteellinen kannattavuus taas kuvaa voiton suhdetta yritykseen sijoitettuun pääomaan nähden. Kannattavuutta voidaan arvioida erilaisilla tunnusluvuilla, joiden laskemiseen tarvitaan tilinpäätöksestä tuloslaskelman ja taseen tietoja. (Yritystutkimus ry 2017, luku 7.)

Myyntikateprosentti kertoo prosenttiosuuden, joka yrityksen myyntituotoista jää jäljelle, kun niistä vähennetään muuttuvat kulut eli myytyjen tuotteiden hankintakustannukset. Myyntikateprosentti on yksi yleisimmin seurattavista tunnusluvuista ja se sopii hyvin oman yrityksen toiminnan seuraamiseen, mutta ei niinkään yritysten väliseen vertailuun. (Visma 2022.) Myyntikateprosentin laskentakaava on esitetty alla.

$$\text{Myyntikate-\%} = \frac{\text{Myyntikate}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Kaava 1: Myyntikateprosentti (Visma 2022)

Käyttökate ilmoitetaan oikaistussa tuloslaskelmassa ja se saadaan lisäämällä liiketulokseen poistot ja arvonalentumiset. Käyttökateprosentin vertailu onnistuu käytännössä vain saman toimialan sisällä oleviin yrityksiin, mutta silloinkin vertailukelpoisuutta heikentää se, että osa yrityksistä omistaa tuotantovälineensä ja osa on vuokrannut ne. Laitteiden omistaminen näkyy poistoina tuloslaskelmassa, kun taas vuokratulot sisältyvät muihin kuluihin ennen käyttökatetta. Käyttökateprosentin tavoitearvo riippuu toimialasta, esimerkiksi teollisuudessa se asetetaan normaalisti 5 ja 20 % ja kaupanalalla 2 ja 10 % välille. Käyttökateprosentti muodostuu, kun käyttökate jaetaan yrityksen liikevaihdolla ja kerrotaan sadalla. (Yritystutkimus ry, luku 7.1.2.) Käyttökateprosentin laskentakaava on esitetty alla.

$$\text{Käyttökate-\%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Kaava 2: Käyttökateprosentti (Visma 2022)

Liikevoittoprosentti tai liiketulosprosentti kertoo kuinka paljon yritykselle jää voittoa liikevaihdosta ennen kuin siitä on vähennetty rahoituskulut ja verot. Liikevoittoprosentti lasketaan jakamalla liikevoitto liikevaihdolla ja kertomalla luku sadalla. Liikevoittoprosentti soveltuu hyvin yrityksen eri tilikausien vertailuun. Liikevoittoprosentin viitearvot ovat yli 10 % = hyvä, 5-10 % = tyydyttävä ja alle 5 % = heikko. (Visma 2022.) Liikevoittoprosentin laskenta-kaava on esitetty alla.

$$\text{Liiketulos-\%} = \frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Kaava 3: Liiketulosprosentti (Visma 2022)

Nettotulos kertoo hyvin yrityksen toiminnan tuloksesta ja sen kannattavuudesta. Nettotulos saadaan vähentämällä liikevaihdosta muuttuvat ja kiinteät kulut, poistot, arvonalennukset, korot ja verot. Nettotulokselle ei ole asetettu viitearvoja, sillä se riippuu muun muassa yrityksen kilpailustrategiasta ja toimialasta, mutta mitä korkeampi nettotulos on, sitä kannattavammasi sen voi laskea. Nettotuloksen ollessa korkea, yrityksellä on esimerkiksi paremmat mahdollisuudet maksaa omistajilleen osinkoa. Yrityksen nettotulosprosenttia on parasta verrata samalla toimialalla toimiviin yrityksiin. (Merit Aktiva 2019.) Nettotulosprosentin laskenta-kaava on esitetty alla.

$$\text{Nettotulos-\%} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liikevoitto}} \times 100$$

Kaava 4: Nettotulosprosentti (Merit Aktiva 2019)

Oman pääoman tuottoprosentti kertoo, kuinka paljon yritys on tuonut liiketoiminnallaan tuottoa yrityksen omistajille suhteessa siihen sijoittamaansa pääomaan (Merit Aktiva 2019). Oman pääoman tuotto lasketaan alla olevalla kaavalla.

$$\text{Oman pääoman tuotto} = \frac{\text{Liiketulos} + \text{Rahoitustuotot}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$$

Kaava 5: Oman pääoman tuotto (Merit Aktiva 2019)

Oman pääoman tuoton ohjearvot:

20 % hyvä

10-19 % tyydyttävä

alle 10 % heikko

Ohjearvot: Sijoitetun pääoman tuotto (Merit Aktiva 2019)

Sijoitetun pääoman tuotto kertoo, kuinka paljon yritys on tuottanut tuottoa sijoittajille suhteessa yritykseen sijoitettuun pääomaan. Sijoitetun pääoman tuotto lasketaan alla olevalla kaavalla. Kaavassa sijoitettu pääoma keskimäärin lasketaan yrityksen tilikauden alun ja lopun keskiarvoista, ja luku sisältää oman pääoman sekä vieraan korollisen pääoman. (Merit Aktiva 2019.)

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{Rahoituskulut} + \text{Verot}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin}} \times 100$$

Kaava 6: Sijoitetun pääoman tuotto (Merit Aktiva 2019)

Sijoitetun pääoman tuoton ohjearvot:

15 % hyvä

5-14 % tyydyttävä

alle 5 % heikko

Ohjearvot: Sijoitetun pääoman tuotto (Merit Aktiva 2019)

5.2 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Yrityksen maksuvalmius kertoo siitä, miten yritys pystyy suoriutumaan juoksevista maksuvelvoitteistaan, joita ovat esimerkiksi palkat, ostovelat ja verot (Ikäheimo & ym. 2011, 74). Maksuvalmiuden selvittämisessä hyödynnetään taseen lyhyt-vaikutteisia eriä, jotka tunnetaan myös nimellä käyttöpääoma tai liikepääoma. Käyttöpääoma muodostuu vaihto-omaisuudesta, eli yrityksen varastoista, sekä rahoitusomaisuudesta, johon kuuluu kassa, myyntisaamiset, sekä jälkimarkkinakelpoiset arvopaperit. (Niskanen & Niskanen 2003, 117.)

Quick Ratio tunnusluku mittaa yrityksen välitöntä maksuvalmius kykyä. Quick Ratio tunnusluvun laskentakaavassa otetaan huomioon yrityksen taseen erät, jotka pystytään muuttamaan rahaksi nopeasti ja edullisesti. Näitä taseen eriä ovat kassa, pankkitilit ja rahoitusarvopaperit. (Salmi 2020, 207.) Quick Ration laskentakaava ei ota huomioon vaihto-omaisuutta, sillä se ei useimmiten ole nopeasti realisoitavissa (Niskanen & Niskanen 2003, 120).

$$\text{Quick Ratio} = \frac{\text{Käyttöpääoma} - \text{Vaihto-omaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$$

Kaava 7: Quick Ratio (Niskanen & Niskanen 2003, 120)

Quick Ration ohjearvot:

Yli 1	hyvä
0,5-1	tydyttävä
alle 0,5	heikko

Ohjearvot: Quick Ratio (Niskanen & Niskanen 2003, 120)

Current Ratio tunnusluku käsittelee myös maksuvalmiutta, mutta hiukan pidemmältä aikaväliltä, kuin Quick Ratio. Current Ration laskentakaavaan otetaan myös huomioon yrityksen vaihto-omaisuus. Current Ratiossa otetaan huomioon vaihto-omaisuus, koska oletuksena on, että yritys pystyy muuttamaan sen kassavaroiksi ilman ongelmia. (Salmi 2020, 208.)

$$\text{Current Ratio} = \frac{\text{Käyttöpääoma}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$$

Kaava 8: Current Ratio (Niskanen & Niskanen 2003, 118)

Current Ration ohjearvot:

Yli 2	hyvä
1-2	tydyttävä
alle 1	heikko

Ohjearvot: Current Ratio (Niskanen & Niskanen 2003, 119)

5.3 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Yrityksen vakavaraisuudella tarkoitetaan sitä, miten yritys suoriutuu pitkällä aikavälillä velvoitteistaan. Vakavaraisuuden tunnuslukujen avulla kuvataan yrityksen pääomarakennetta. Pääomarakenteella tarkoitetaan oman pääoman suhdetta vieraaseen pääomaan. Yritys on vakavarainen, mikäli sillä on omaa pääomaa sen verran, että se pystyy myös suoriutumaan huonoina aikoina vieraan pääoman korkokuluista vaarantamatta liiketoimintaansa. (Niskanen & Niskanen 2003, 130.) Täydellistä pääomarakennetta ei ole olemassa. Yritykset kuitenkin pyrkivät löytämään optimaalisen pääomarakenteen itselleen. Useimmiten samoilla toimialoilla operoivilla yrityksillä on samankaltaiset pääomarakenteet, koska eri toimialoilla on erilaiset liiketoimintarisikit. Kun toimialalla on paljon liiketoimintariskejä, sen vahvemmaksi yritykset

pyrkivät muodostamaan pääomarakenteensa. Mitä enemmän yrityksellä on omaa pääomaa, sen vahvempi sen pääomarakenne on. (Ikäheimo & ym. 2011, 71-72.)

Omavaraisuusaste on tunnusluku, jonka laskentakaavassa mitataan oman pääoman suhdetta taseen loppusummaan (Ikäheimo & ym. 2011, 72). Omavaraisuusasteen tunnusluvusta selviää, kuinka paljon yrityksen varoista on rahoitettu omalla pääomalla (Salmi 2020, 190). Omavaraisuusasteen tunnusluvun laskentakaavassa taseen loppusummasta vähennetään saadut ennakot, mikäli niihin liittyy keskeneräinen työ tai projekti (Niskanen & Niskanen 2003, 131).

$$\text{Omavaraisuusaste-\%} = \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma - Saadut ennakot}} \times 100$$

Kaava 9: Omavaraisuusaste (Niskanen & Niskanen 2003, 131)

Omavaraisuusasteen ohjearvot:

Yli 40 %	hyvä
20-40 %	tydyttävä
alle 20 %	heikko

Ohjearvot: Omavaraisuusaste (Niskanen & Niskanen 2003, 120)

Suhteellinen velkaantuneisuus on tunnusluku, jonka laskentakaavassa mitataan vieraan pääoman suhdetta liikevaihtoon (Niskanen & Niskanen 2003, 132). Suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku on dynaaminen ja sen tarkoitus on mitata riittävätkö tuotot velkojen maksamiseen (Salmi 2020, 192). Joillakin toimialoilla tarvitaan vierasta pääomaa enemmän, esimerkiksi investointeihin. Tämän takia suhteellisen velkaantuneisuuden tunnuslukua voidaan verrata samalla toimialalla toimivien yritysten välillä, sille niiden kustannusrakenne on samankaltainen. (Niskanen & Niskanen 2003, 132.)

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus} = \frac{\text{Vieras pääoma - Saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto (12kk)}} \times 100$$

Kaava 10: Suhteellinen velkaantuneisuus (Niskanen & Niskanen 2003, 132)

Suhteellisen velkaantuneisuuden ohjearvot:

alle 40 %	hyvä
40-80 %	tydyttävä
yli 80 %	heikko

Ohjeavot: Suhteellinen velkaantuneisuus (Niskanen & Niskanen 2003, 133)

Net gearing eli nettovelkaantumisaste on tunnusluku, joka mittaa yrityksen vieraan pääoman suhdetta omaan pääomaan tilanteessa, jossa yritys olisi käyttänyt rahoitusomaisuutensa korollisten velkojen lyhentämiseen (Niskanen & Niskanen 2003, 133). Nettovelkaantumisasteen tunnusluvun laskentakaavassa korollinen nettovelka jaetaan omalla pääomalla (Salmi 2020, 191). Kun nettovelkaantumisasteen arvo on pienempi kuin 1, on yritys vakavarainen. Erittäin vakavaraisilla yrityksillä nettovelkaantumisasteen arvo on negatiivinen, joka tarkoittaa, että yrityksellä on rahaa ja pankkisaamisia enemmän, kuin vierasta pääomaa. (Kaisanlahti, Leppiniemi & Leppiniemi 2021, 213.)

$$\text{Net gearing} = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{Rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oma pääoma}}$$

Kaava 11: Net gearing (Niskanen & Niskanen 2003, 133)

6 Prosenttilukumuotoinen tilinpäätösanalyysi ja trendianalyysi

Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös laaditaan suhteuttamalla tuloslaskelman erät liikevaihtoon, ja taseen erät taseen loppusummaan. Tämän ansiosta pystytään tarkastella, miten tuloslaskelman tai taseen erät ovat kehittyneet suhteessa liikevaihtoon tai taseen loppusummaan. Prosenttilukumuotoisen tilinpäätöksen ansiosta erikokoisten yritysten kustannus- ja taserakenteita voidaan vertailla. Prosenttilukumuotoisesta tilinpäätöksestä on eniten hyötyä silloin, kun lukujen analysointiin käytetään hyväksi liitetietoja ja yrityksen vuosikertomusta. Niiden avulla lukujen taustoista selviää enemmän, ja analyysin tekijä pystyy tehdä paremmin johtopäätöksiä yrityksen tapahtumista ja siitä, miten ne vaikuttivat tilinpäätöksen lukuihin. (Niskanen & Niskanen 2003, 87-90.)

Esimerkki prosenttilukumuotoisesta tuloslaskelmasta:

esimerkki

Taulukko 4.1 HK Ruokatalo Oyj:n prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma

TUOSLASKELMA	2001	2000	1999
Liikevaihto	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Liiketoiminnan muut tuotot	1,49 %	1,65 %	1,09 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	101,49 %	101,65 %	101,09 %
Aine- ja tarvikekäyttö	65,24 %	62,55 %	52,63 %
Ulkopuoliset palvelut	6,20 %	6,27 %	4,31 %
Henkilöstökulut	13,92 %	15,34 %	19,95 %
Laskennallinen palkkorjaus	-	-	-
Liiketoiminnan muut kulut	9,36 %	12,31 %	17,59 %
Valmisteveraston lisäys/vähennys	-0,27 %	-0,09 %	-0,17 %
Käyttökate	6,50 %	5,09 %	6,45 %
Suunnitelman mukaiset poistot	2,59 %	3,12 %	4,72 %
Arvonalehtumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-	-	-
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset	-	-	-
Liiketulos	3,44 %	1,98 %	1,73 %
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista	0,04 %	0,01 %	0,01 %
Muut korko- ja rahoitustuotot	0,76 %	0,73 %	0,72 %
Korkokulut ja muut rahoituskulut	1,85 %	2,02 %	1,98 %
Kurs sierot	-	-	-
Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset	-	-	-
Välittömät verot	0,71 %	0,05 %	0,15 %
Nettotulos	1,68 %	0,65 %	0,32 %
Satunnaiset tuotot	0,81 %	0,93 %	0,90 %
Satunnaiset kulut	0,86 %	1,08 %	0,59 %
Kokonaistulos	1,63 %	0,50 %	0,63 %
Poistoeron lisäys/vähennys	0,01 %	-0,49 %	0,00 %
Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys	-	-	-
Laskennallinen palkkorjaus	-	-	-
Muut tuloksen oikaisut	-	-	-
Tilikauden tulos	1,64 %	0,00 %	0,63 %

Kuvio 5: Prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma (Niskanen & Niskanen 2004, luku 4,1)

Trendianalyysin tarkoituksena on selvittää, miten tilinpäätöserät ovat kehittyneet ajan myötä. Trendianalyysissä hyödynnetään prosenttilukumuotoisia tilinpäätöksiä. Trendianalyysi aloitetaan valitsemalla lähtövuosi, jonka jälkeen verrataan, miten uudempien tilikausien tilinpäätöserät ovat kehittyneet verrattuna lähtövuoden arvoihin. (Niskanen & Niskanen 2003, 87-97.)

Esimerkki tuloslaskelman trendianalyysistä:

esimerkki

Taulukko 4.5 HK Ruokatalo Oyj:n tuloslaskelman trendianalyysi

TULOSLASKELMA	2001	2000	1999
Liikevaihto	133 %	120 %	100 %
Liiketoiminnan muut tuotot	181 %	182 %	100 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	133 %	121 %	100 %
Aine- ja tarvikekäyttö	164 %	143 %	100 %
Ulkopuoliset palvelut	191 %	175 %	100 %
Henkilöstökulut	93 %	92 %	100 %
Laskennallinen palkkorjaus			
Liiketoiminnan muut kulut	71 %	84 %	100 %
Valmisteveraston lisäys/vähennys	213 %	65 %	100 %
Käyttökate	134 %	95 %	100 %
Suunnitelman mukaiset poistot	73 %	79 %	100 %
Arvonalehtumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä			
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalehtumiset			
Liiketulos	264 %	137 %	100 %
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista	759 %	207 %	100 %
Muut korko- ja rahoitustuotot	142 %	123 %	100 %
Korkokulut ja muut rahoituskulut	124 %	123 %	100 %
Kurssierot			
Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalehtumiset			
Välittömät verot	650 %	45 %	100 %
Nettotulos	688 %	239 %	100 %
Satunnaiset tuotot	120 %	125 %	100 %
Satunnaiset kulut	193 %	220 %	100 %
Kokonaistulos	343 %	95 %	100 %
Poistoeron lisäys/vähennys	-725 %	49 726 %	100 %
Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys			
Laskennallinen palkkorjaus			
Muut tuloksen oikaisut			
Tilikauden tulos	345 %	1 %	100 %

Kuvio 6: Trendianalyysin tuloslaskelma (Niskanen & Niskanen 2004, luku 4,2)

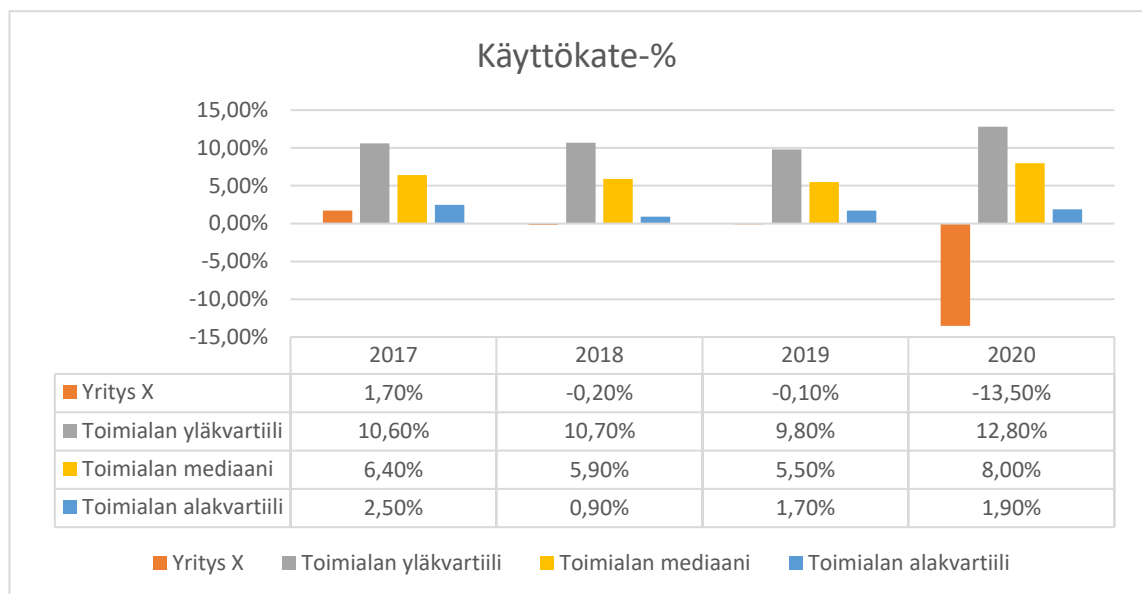
7 Yritys X:n tilinpäätösanalyysi

Tässä opinnäytetyössä tehdään tilinpäätösanalyysi leipomoyritykselle, joka on luokiteltu toimialaan ”10710 Leivän valmistus; tuoreiden leivonnaisten ja kakkujen valmistus”. Yritys pidetään opinnäytetyössä anonyyminä, joten siitä käytetään nimitystä Yritys X. Tämän tilinpäätösanalyysin materiaalina on käytetty Yritys X:n virallisia tilinpäätöstietoja vuosilta 2017-2020. Työn tarkoitus on kuvata Yritys X:lle sen taloudellista tilannetta, tarkastella sen kehittymistä sekä tehdä toimialavertailua tarkastelujakson ajalta. Kyseessä on Yritys X:n ensimmäinen tilinpäätösanalyysi. Toimialavertailussa on käytetty Finnveran julkaisemia tunnuslukutietoja kyseiseltä toimialalta.

Yritys X:n tilikausi on 12 kuukautta, tammikuun alusta joulukuun loppuun. Tilinpäätösanalyysi on tehty Yritys X:n oikaistuista tilinpäätöstiedoista. Oikaistu tase sekä tuloslaskelma löytyvät opinnäytetyön liitteinä 1 ja 2. Oikaistuista tilinpäätöstiedoista on laskettu kannattavuuden, maksuvalmiuden sekä vakavaraisuuden tunnuslukuja. Lisäksi oikaistuista tilinpäätöstiedoista on tehty prosenttilukumuotoinen tilinpäätös sekä trendianalyysi.

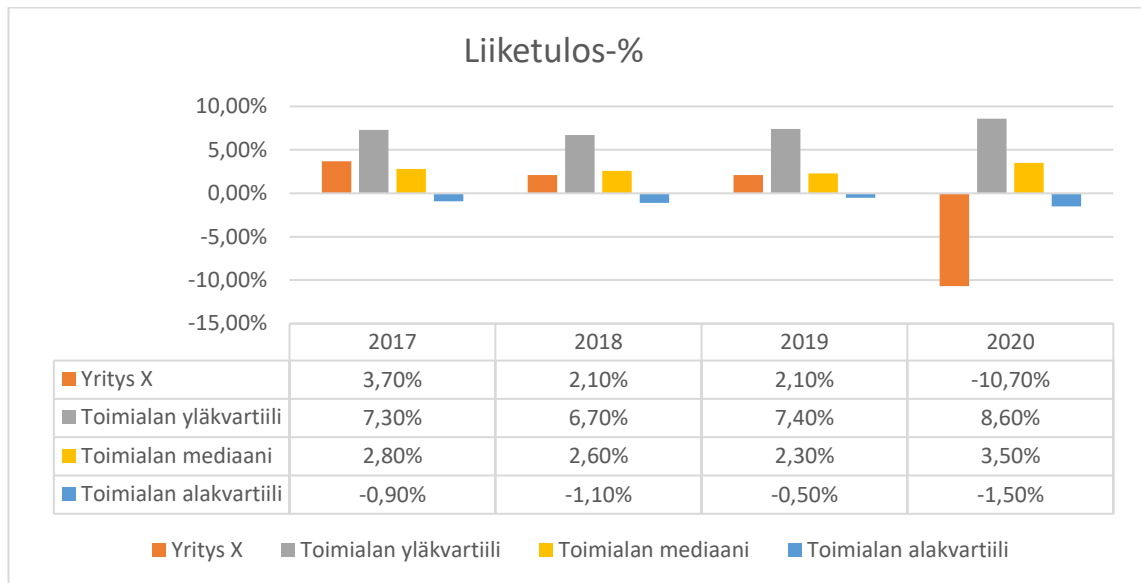
Yrityksen kannattavuuden arvioinnissa on laskettu seuraavat tunnusluvut: käyttökateprosentti, liiketulosprosentti sekä nettotulosprosentti. Maksuvalmiuden tunnusluvuista on laskettu quick ratio sekä current ratio. Vakavaraisuuden tunnusluvuista on laskettu omavaraisuusaste, suhteellinen velkaantuneisuus sekä net gearing.

7.1 Kannattavuus

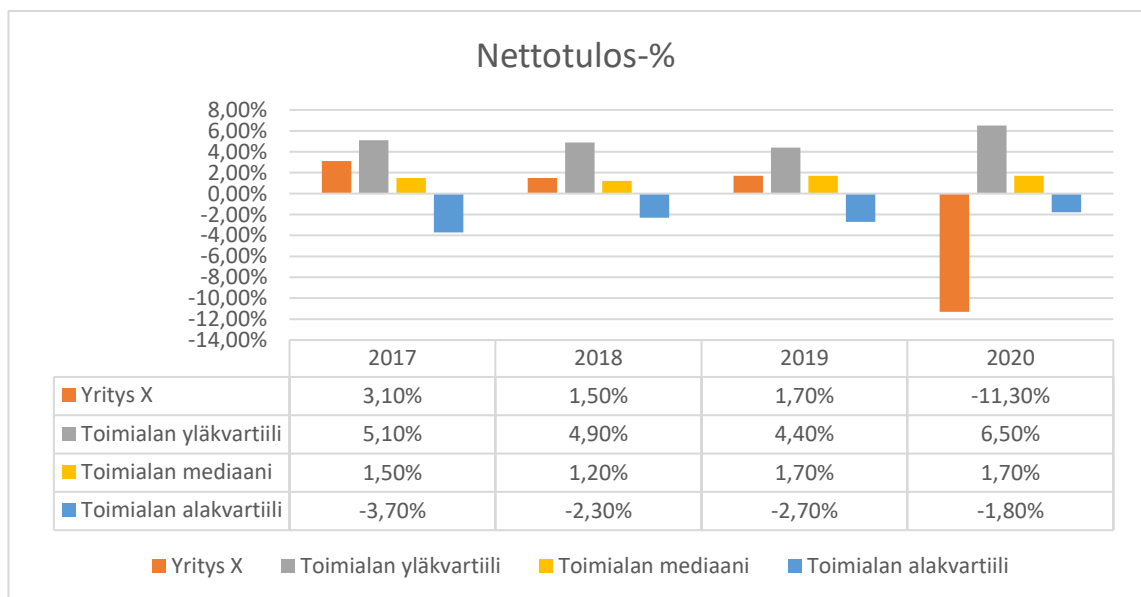
Kuvio 7: Käyttökateprosentti toimialaan verrattuna

Yllä olevassa kuviossa on esitetty Yritys X:n käyttökateprosentti tarkastelujakson ajalta. Kuviossa on mukana myös yrityksen toimialan käyttökateprosentin yläkvartiili, mediaani ja alakvartiili samalta ajalta. Kuten kuvioista näkee, niin yrityksen käyttökateprosentti on laskenut tarkastelujakson alusta lähtien joka vuosi, ollen vuonna 2017 korkeimmillaan (1,7 %) ja alimmillaan vuonna 2020 (-13,5 %). Yrityksen käyttökateprosentti on jäänyt joka vuosi toimialan alakvartiilin alapuolelle.

Kuvio 8: Liiketulosprosentti toimialaan verrattuna

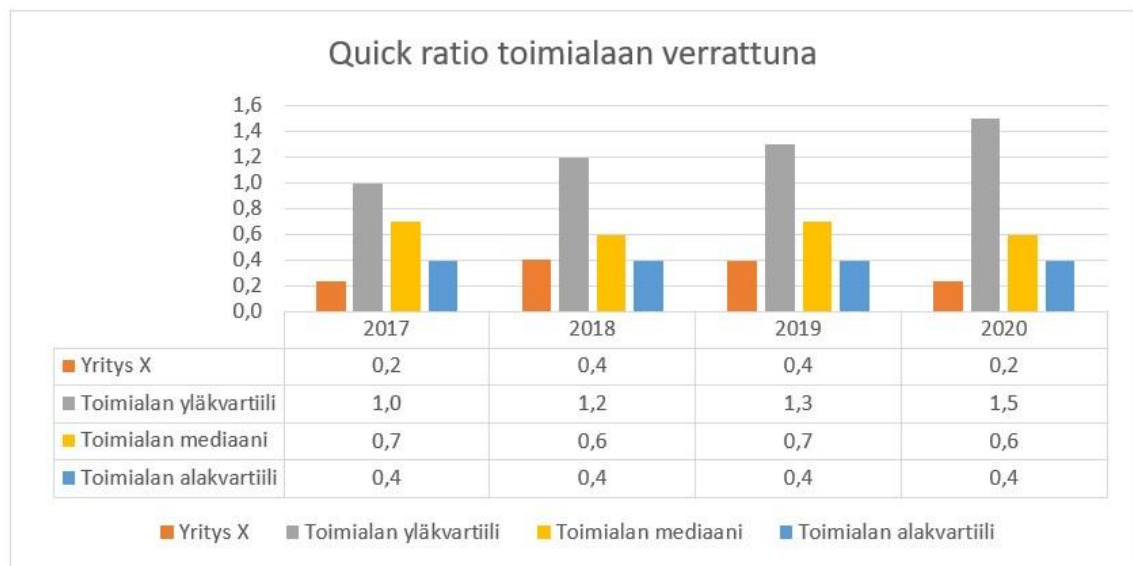
Yllä olevassa kuviossa on esitetty Yritys X:n liiketulosprosentti tarkastelujakson ajalta. Kuviossa on mukana myös yrityksen toimialan käyttökateprosentin yläkvartaali, mediaani ja alakvartaali samalta ajalta. Käyttökateprosentin lailla myös liiketulosprosentti on laskenut tarkastelujakson alusta joka vuosi ollen korkeimmillaan vuonna 2017 (3,7 %) ja alimmillaan vuonna 2020 (-10,7 %). Toimialaan verrattuna liiketulosprosentti oli vuonna 2017 yli mediaanin ja vuosina 2018-2019 vähän alle mediaanin. Vuosi 2020 oli yritykselle hyvin haastava, joka näkyy käyttökateprosentin lisäksi myös liiketulosprosentissa.

Kuvio 9: Nettotulosprosentti toimialaan verrattuna

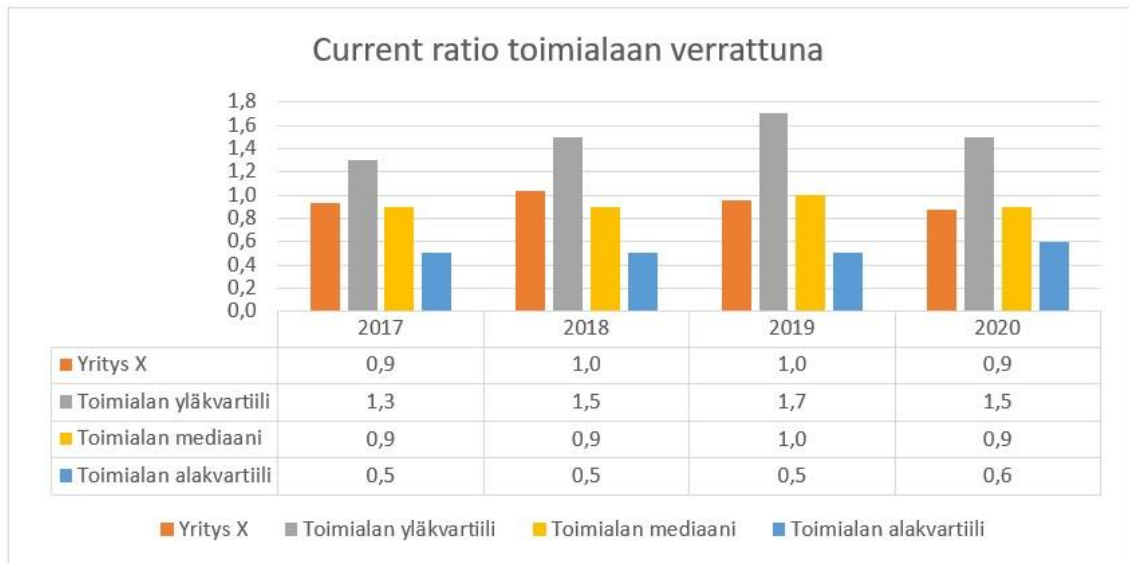
Yllä olevassa kuviossa on esitetty Yritys X:n nettotulosprosentti tarkastelujakson ajalta. Kuviossa on mukana myös yrityksen toimialan nettotulosprosentin yläkvartiili, mediaani ja alakvartiili samalta ajalta. Kuten aiemmissa vertailuissa, myös nettotulosprosentti on laskenut tarkastelujakson alusta jokaisena vuonna ollen korkeimmillaan vuonna 2017 (3,1 %) ja alimmillaan vuonna 2020 (-11,3 %). Yritys X:n nettotulosprosentti on pärjännyt hyvin toimialaan verratessa ja se pääsi mediaaniin ja jopa sen yli lukuun ottamatta vuotta 2020, joka oli yritykselle vaikea.

7.2 Maksuvalmius

Kuvio 10: Quick ratio toimialaan verrattuna

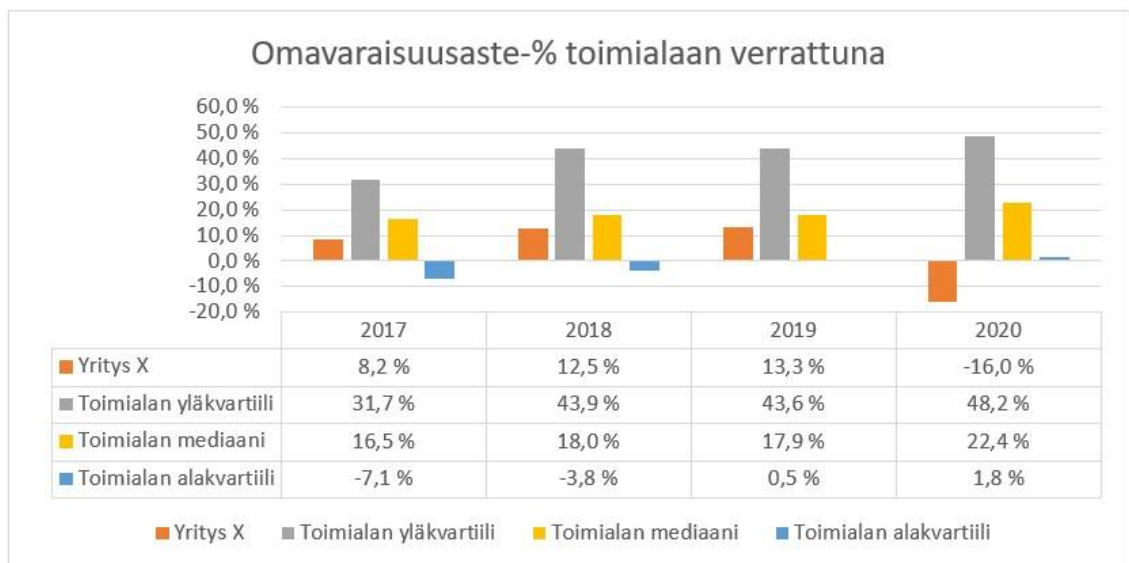
Yllä olevassa kuviossa on esitetty Yritys X:n quick ratio toimialaan verrattuna tarkastelujakson ajalta. Yritys X:n quick ratio on heikoimmillaan vuosina 2017 ja 2020, jolloin sen arvo on 0,2. Vuosien 2018 ja 2019 quick ratio tunnusluvun arvo on 0,4. Toimialan alakvartaali on 0,4 ja Yritys X saavuttaa tämän arvon kahtena vuonna ja alittaa sen kahtena muuna vuotena. Yritys X:n quick ratio on ohjearvojen mukaan heikolla tasolla. Lyhytaikaista vierasta pääomaa on pahimmillaan noin neljä kertaa enemmän, kuin rahoitusomaisuutta. Lyhytaikaisista velvoitteista suoriutuminen tuottaa ongelmia Yritys X:lle.

Kuvio 11: Current ratio toimialaan verrattuna

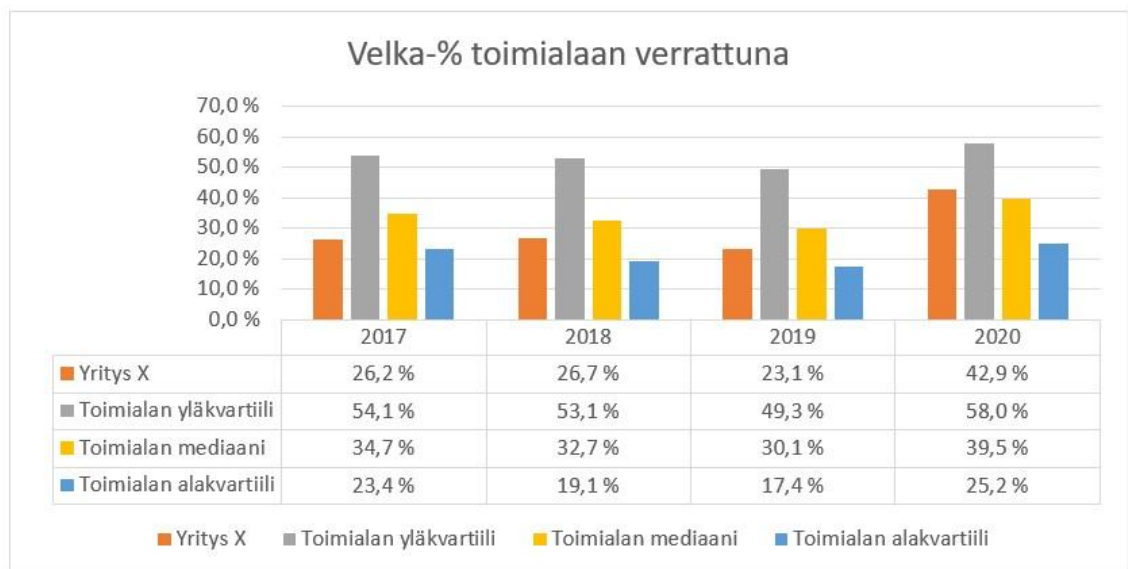
Yllä olevassa kuviossa on esitetty Yritys X:n current ratio toimialaan verrattuna tarkastelujakson ajalta. Yritys X:n current ratio on vuosien 2017-2020 välisenä aikana pysynyt tasaisesti samansuuruisena. Vuosina 2017 ja 2020 Yritys X:n current ration arvo oli 0,9 ja vuosina 2018 ja 2019 se oli 1,0. Yritys X:n current ratio on jokaisena vuotena linjassa toimialan mediaanin kanssa. Ohjearvojen mukaan Yritys X:n current ratio on vuosina 2018 ja 2019 tyydyttävällä tasolla ja kahtena muuna vuotena heikolla tasolla.

7.3 Vakavaraisuus

Kuvio 12: Omavaraisuusasteprosentti toimialaan verrattuna

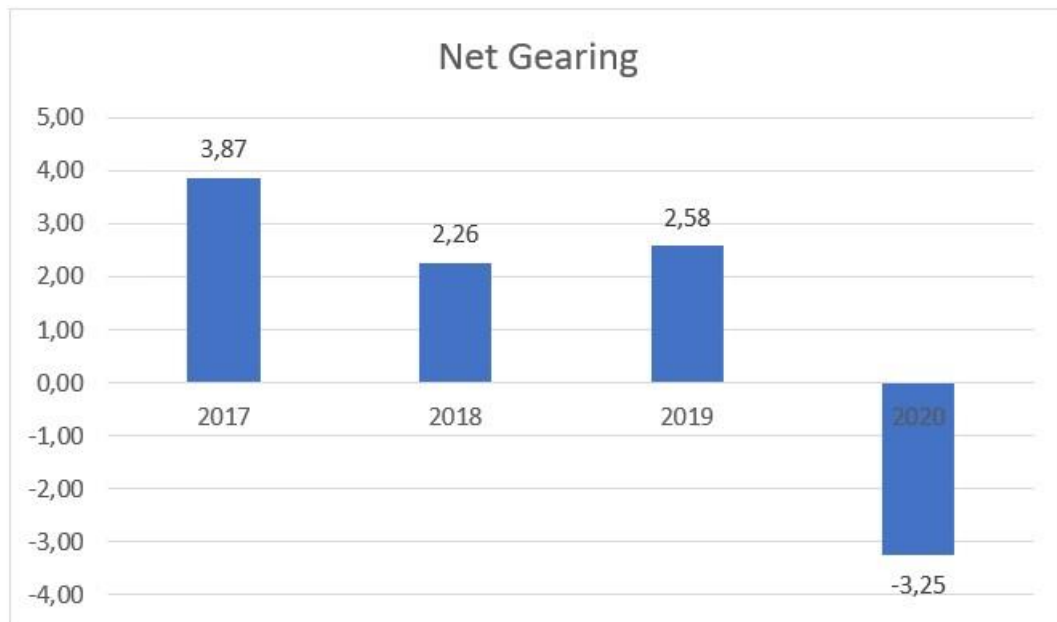
Yllä olevassa kuviossa on esitetty Yritys X:n omavaraisuusaste-% toimialaan verrattuna tarkastelujakson ajalta. Yritys X:n omavaraisuusaste-% oli kehittyvässä hyvään suuntaan tarkastelujakson kolmena ensimmäisenä vuotena. Vuotena 2017 se oli 8,2 %, vuoden 2018 omavaraisuusaste-% oli 12,5 % ja vuonna 2019 se oli 13,3 %. Yritys X:n omavaraisuusaste-% vuosien 2017-2019 välisenä aikana ylittää alakvartiilin, mutta ei aivan saavuta toimialan mediaania. Vuosi 2020 oli vaikea Yritys X:lle. Omavaraisuusaste-% oli silloin -16 %, ja se alittaa selkeästi toimialan alakvartiilin, joka oli vuotena 2020 1,8 %. Yllä olevasta kuvioista huomaa, että toimialan omavaraisuusaste-% on lähes jokaisena vuotena kehittynyt paremmaksi, ja näin ollen vuotena 2020 toimiala on saavuttanut parhaimmat arvonsa. Yritys X:lle vuosi 2020 oli kuitenkin tarkastelujakson vuosista huonoin. Ohjearvojen mukaan Yritys X:n omavaraisuusaste-% on heikolla tasolla.

Kuvio 13: Velkaprosentti toimialaan verrattuna

Yllä olevassa kuviossa on esitetty Yritys X:n velka-% eli suhteellinen velkaantuneisuus toimialaan verrattuna tarkastelujakson ajalta. Yritys X:n liikevaihto oli suurimmillaan vuonna 2019 ja vierasta pääomaa oli silloin myös vähiten tarkastelujakson vuosista. Sen takia Yritys X:n suhteellinen velkaantuneisuus on parhaimmillaan vuotena 2019, jolloin se oli 23,1 %. Vuodet 2017 (26,2 %) ja 2018 (26,8 %) ovat hyvin samankaltaisia. Vuosi 2020 oli tarkastelujakson vuosista huonoin. Suhteellisen velkaantuneisuuden arvo oli silloin 42,9 %. Vuotena 2020 Yritys X joutui lisäämään vierasta pääomaansa ja liikevaihto pieneni merkittävästi. Vuosi 2020 on kuitenkin hyvin lähellä toimialan mediaania, joka oli 39,5 %. Tarkastelujakson kolmena ensimmäisenä vuotena Yritys X oli lähellä toimialan alakvartiiliä, mutta ei aivan saavuttanut sitä. Yritys X ei myöskään ylittänyt toimialan mediaania kolmena ensimmäisenä vuotena. Ohjearvojen mukaan, jos suhteellinen velkaantuneisuus on alle 40 % on se silloin hyvä tasolla. Yritys X

alittaa sen selkeästi kolmena ensimmäisenä vuotena ja vuotena 2020 ylittää sen niukasti. Yleisesti ottaen Yritys X:n suhteellinen velkaantuneisuus on hyvällä mallilla.

Kuvio 14: Net Gearing

Yllä olevassa kuviossa on esitetty Yritys X:n net gearing tarkastelujakson ajalta. Tällä tunnusluvulla ei ole vertailutietoja. Net gearing tunnuslukua pidetään hyvänä, jos sen arvo on alle 1. Yritys X:n net gearing oli vuonna 2017 3,87, jota voidaan pitää hyvin korkeana. Vuoden 2018 net gearing oli tarkastelujakson vuosista paras, saavuttaen arvon 2,26. Vuonna 2018 Yritys X:n rahat ja rahoitusarvopaperit olivat suurimmillaan tarkastelujakson vuosista. Vuonna 2019 (2,58) net gearing nousi edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2020 negatiivinen arvo -3,25 johtuu negatiivisesta omasta pääomasta, joten sitä ei pidetä hyvänä. Yritys X:n velkaantuneisuus on net gearing tunnusluvun mukaan korkea. Lisärahoituksen saaminen voi olla hyvinkin ongelmallista.

7.4 Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös

Toteutimme prosenttilukumuotoisen tilinpäätöksen suhteuttamalla oikaistun tuloslaskelman eri erät liikevaihtoon. Alla olevassa kuviossa on esitetty Yritys X:n prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma, josta voimme nähdä, että kolme suurinta kuluerää vuosittain ovat olleet henkilöstökulut, liiketoiminnan muut kulut sekä aine- ja tarvikekäyttö. Yrityksen käyttökate, liike-tulos, nettotulos sekä tilikauden tulos ovat olleet korkeimmillaan vuonna 2017 ja laskeneet siitä lähtien vuosittain, mutta pysyneet kuitenkin suhteellisen tasaisina lukuun ottamatta vuotta 2020, jolloin koronapandemia kuritti yrityksen toimintaa. Kun tarkastellaan kolmea suurinta kuluerää, niin ne ovat suhteutettuna korkeimmillaan vuonna 2020, jota selittää edellisvuosia reilusti heikompi liikevaihto.

	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020
Liikevaihto	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Liiketoiminnan muut tuotot	0,20 %	0,00 %	0,08 %	2,33 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	100,20 %	100,00 %	100,08 %	102,33 %
Aine- ja tarvikekäyttö	23,22 %	23,88 %	25,59 %	25,76 %
Ulkopuoliset palvelut	0,00 %	0,08 %	0,20 %	0,15 %
Henkilöstökulut	44,39 %	42,76 %	43,42 %	55,30 %
Liiketoiminnan muut kulut	26,58 %	26,66 %	25,21 %	32,15 %
Valmisteveraston lisäys/vähennys	-0,27 %	-2,25 %	-1,46 %	3,03 %
Käyttökate	5,75 %	4,36 %	4,21 %	-8,00 %
Suunnitelman mukaiset poistot	2,02 %	2,29 %	2,15 %	2,74 %
Liiketulos	3,73 %	2,08 %	2,06 %	-10,74 %
Korkokulut ja muut rahoituskulut	0,60 %	0,62 %	0,38 %	0,56 %
Välittömät verot	0,004 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Nettotulos	3,12 %	1,46 %	1,68 %	-11,30 %
Kokonaistulos	3,12 %	1,46 %	1,68 %	-11,30 %
Tilikauden tulos	3,12 %	1,46 %	1,68 %	-11,30 %

Kuvio 15: Yritys X:n prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma

Toteutimme prosenttilukumuotoisen taseen suhteuttamalla oikaistun taseen eri erät taseen loppusummaan. Alla olevasta kuvioista selviää, että Yritys X:n suurimmat erät muodostuvat vaihto-omaisuudesta ja aineellisista hyödykkeistä. Vaihto-omaisuuden osuus oli suurimmillaan vuosina 2017 ja 2020, jolloin se oli lähes puolet taseen loppusummasta. Vuoden 2019 vaihto-omaisuuden osuus oli pienin tarkastelujakson vuosista, joka oli silloin 35,16 %. Aineellisten hyödykkeiden osuus on jokaisena tarkastelujakson vuotena yli 30 %. Aineellisten hyödykkeiden osuus taseen loppusummasta oli suurimmillaan vuotena 2019. Vuotena 2019 aineellisten hyödykkeiden osuus oli 38,3 %. Rahat ja rahoitusarvopaperit ovat vuonna 2018 selvästi suurimmillaan saavuttaen lähes 10 % osuuden. Prosenttilukumuotoisen taseen vastattavaa- puolelta selviää, että vieraan pääoman osuus on jokaisena tarkastelujakson vuotena ollut suuri. Oma pääoma meni miinukselle vuonna 2020 ja samana vuotena myös vieraan pääoman osuus on suurimmillaan. Pitkäaikaisen vieraan pääoman osuus oli tarkastelujakson kolmena ensimmäisenä vuotena vähän yli 20 % taseen loppusummasta, mutta vuotena 2020 pitkäaikaisen vieraan pääoman osuus oli yli 40 %. Tarkastelujakson jokaisena vuotena noin kolmasosa vieraasta pääomasta on lyhytaikaista korotonta velkaa. Vuoden 2020 negatiivinen oma pääoma ja vieraan pääoman suuri osuus näkyi vakavaraisuuden tunnusluvuissa.

	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020
Muut aineettomat hyödykkeet	0,62 %	0,32 %	0,17 %	0,00 %
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	0,62 %	0,32 %	0,17 %	0,00 %
Maa- ja vesialueet	5,44 %	5,15 %	5,42 %	5,94 %
Rakennukset ja rakennelmat	12,06 %	10,53 %	10,22 %	10,35 %
Koneet ja kalusto	15,71 %	18,90 %	22,68 %	19,16 %
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	33,21 %	34,59 %	38,33 %	35,45 %
Muut osakkeet ja osuudet	0,39 %	0,37 %	0,39 %	0,43 %
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä	0,39 %	0,37 %	0,39 %	0,43 %
Leasingvastuukanta	0,10 %	0,31 %	0,10 %	0,00 %
Aineet ja tarvikkeet	48,49 %	38,60 %	35,16 %	46,70 %
Vaihto-omaisuus yhteensä	48,49 %	38,60 %	35,16 %	46,70 %
	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Myyntisaamiset	15,84 %	14,41 %	19,65 %	12,89 %
Muut saamiset	0,73 %	1,55 %	3,55 %	2,84 %
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	16,57 %	15,95 %	23,20 %	15,73 %
Rahat ja rahoitusarvopaperit	0,62 %	9,86 %	2,65 %	1,69 %
Vastaavaa yhteensä	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020
Oma pääoma				
Osakepääoma	2,39 %	2,27 %	2,38 %	2,61 %
Kertyneet voittovarot	-11,34 %	-0,38 %	4,62 %	11,96 %
Tilikauden tulos	10,93 %	4,77 %	6,30 %	-30,55 %
Pääomalainat	6,17 %	5,85 %	0,00 %	0,00 %
Taseen oma pääoma yhteensä	8,16 %	12,50 %	13,30 %	-15,98 %
Oikaistu oma pääoma yhteensä	8,16 %	12,50 %	13,30 %	-15,98 %
Vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	21,39 %	24,70 %	22,76 %	41,92 %
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	21,39 %	24,70 %	22,76 %	41,92 %
Leasingvastuukanta	0,10 %	0,31 %	0,10 %	0,00 %
Korolliset lyhytaikaiset velat	10,83 %	13,47 %	14,17 %	11,65 %
Ostovelat	24,57 %	17,28 %	15,10 %	22,18 %
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	34,95 %	31,73 %	34,57 %	40,23 %
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	70,35 %	62,49 %	63,84 %	74,06 %
Oikaistu vieras pääoma yhteensä	91,74 %	87,19 %	86,60 %	115,98 %
Vastattavaa yhteensä	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Kuvio 16: Yritys X:n prosenttilukumuotoinen tase

7.5 Trendianalyysi

Toteutimme tuloslaskelman trendianalyysin suhteuttamalla tarkastelujakson kolmen viimeisen vuoden tilikauden erät tarkastelujakson ensimmäisen vuoden eriin. Ulkopuolisten palveluiden lähtövuotena käytimme vuotta 2018, koska vuoden 2017 ulkopuolisten palveluiden arvo oli 0

€. Yritys X:n tuloslaskelman trendianalyysi on nähtävissä alhaalla. Kun katsomme trendianalyysiä, niin tarkastelujakson suurimmat muutokset näemme ensimmäisen ja viimeisen vuoden välillä. Esimerkiksi liikevaihto laski lähes 30 %-yksikköä vuonna 2020 verrattuna vuoteen 2017. Voimme nähdä, että vuosi 2017 oli lähes kaikilla mittareilla tarkastelujakson paras. Vaikka vuonna 2019 liiketoiminnan tuotot yhteensä olivat korkeammat kuin vuonna 2017, niin tilikauden tulos oli silti lähes kaksi kertaa parempi vuonna 2017.

	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020
Liikevaihto	100,00 %	98,44 %	107,11 %	70,63 %
Liiketoiminnan muut tuotot	100,00 %	0,00 %	40,23 %	822,79 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	100,00 %	98,25 %	106,97 %	72,13 %
Aine- ja tarvikekäyttö	100,00 %	101,27 %	118,03 %	78,37 %
Ulkopuoliset palvelut	0,00 %	100 %	251 %	123 %
Henkilöstökulut	100,00 %	94,83 %	104,77 %	87,98 %
Liiketoiminnan muut kulut	100,00 %	98,76 %	101,59 %	85,44 %
Valmisteveraston lisäys/vähennys	100,00 %	817,39 %	575,58 %	-788,14 %
Käyttökate	100,00 %	74,69 %	78,46 %	-98,31 %
Suunnitelman mukaiset poistot	100,00 %	111,39 %	113,78 %	95,93 %
Liiketulos	100,00 %	54,80 %	59,32 %	-203,57 %
Korkokulut ja muut rahoituskulut	100,00 %	100,52 %	67,73 %	65,19 %
Välittömät verot	100,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Nettotulos	100,00 %	46,03 %	57,77 %	-255,80 %
Kokonaistulos	100,00 %	46,03 %	57,77 %	-255,80 %
Tilikauden tulos	100,00 %	46,03 %	57,77 %	-255,80 %

Kuvio 17: Yritys X:n tuloslaskelman trendianalyysi

Toteutimme taseen trendianalyysin suhteuttamalla tarkastelujakson kolmen viimeisen tilikauden erät tarkastelujakson ensimmäisen tilikauden eriin. Koneet ja kalusto erä on kasvanut vuodesta 2017 aina vuoteen 2019 asti noin 44 %. Vuonna 2020 koneet ja kalusto erä kuitenkin laski selvästi edelliseen vuoteen verrattuna. Yleisesti ottaen aineelliset hyödykkeet ovat olleet nousussa vuosien 2017-2019 välisenä aikana ja vuonna 2020 on tapahtunut laskua. Vaihto-omaisuus on pienentynyt tasaisesti kolmen ensimmäisen vuoden aikana, mutta tarkastelujakson viimeisenä vuotena vaihto-omaisuus kasvoi vuoteen 2019 verrattuna. Lyhytaikaisissa saamisissa suurin arvo on vuonna 2019. Myyntisaamiset kasvoivat vuonna 2019 24,4 % verrattuna vuoteen 2017. Rahat ja rahoitusarvopaperit ovat pienimmillään vuotena 2017 ja ehdottomasti suurin kasvu on tapahtunut vuosien 2017-2018 välisenä aikana. Kertyneet voittovarot olivat tarkastelujakson ensimmäisenä vuotena miinuksella, mutta sen jälkeen kertyneet voittovarot ovat kasvaneet jokaisena vuotena positiivisemmaksi, vaikka trendianalyysistä sitä ei huomaa. Kuten aikaisemmin käydyissä erissä myös oma pääoma on kasvanut kolmen ensimmäisen vuoden ajan ja laskenut reippaasti vuonna 2020. Pitkäaikaista vierasta pääomaa on eniten vuonna 2020, mutta toisaalta vuonna 2020 korollista lyhytaikaista velkaa on vähiten. Ostovelat ovat selkeästi olleet laskussa vuosien 2017-2019 välisenä aikana. Taseen loppusumma on pienentynyt melkein 9 % vuonna 2020 verrattuna tarkastelujakson ensimmäiseen vuoteen. Taseen trendianalyysin voisi tiivistää sanomalla, että tarkastelujakson kolmen ensimmäisen vuoden aikana lähes kaikki tärkeimmät erät ovat olleet kehittymässä hyvään suuntaan, mutta vuosi

2020 oli Yritys X:lle hyvin haastava koronapandemian takia ja se valitettavasti näkyy tilinpäätöstiedoissa.

	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020
Muut aineettomat hyödykkeet	100,00 %	53,89 %	26,94 %	0,00 %
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	100,00 %	53,89 %	26,94 %	0,00 %
Maa- ja vesialueet	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Rakennukset ja rakennelmat	100,00 %	92,11 %	85,00 %	78,55 %
Koneet ja kalusto	100,00 %	126,94 %	144,77 %	111,62 %
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	100,00 %	109,88 %	115,73 %	97,71 %
Muut osakkeet ja osuudet	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Leasingvastuukanta	100,00 %	326,32 %	100,02 %	0,00 %
Aineet ja tarvikkeet	100,00 %	83,99 %	72,71 %	88,15 %
Vaihto-omaisuus yhteensä	100,00 %	83,99 %	72,71 %	88,15 %
Myyntisaamiset	100,00 %	95,96 %	124,40 %	74,52 %
Muut saamiset	100,00 %	224,44 %	489,95 %	356,97 %
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	100,00 %	101,60 %	140,45 %	86,93 %
Rahat ja rahoitusarvopaperit	100,00 %	1688,04 %	431,60 %	251,65 %
Vastaavaa yhteensä	100,00 %	105,51 %	100,28 %	91,54 %

	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020
Oma pääoma				
Osakepääoma	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Kertyneet voittovarot	100,00 %	3,56 %	-40,83 %	-96,54 %
Tilikauden tulos	100,00 %	46,03 %	57,77 %	-255,80 %
Pääomalainat	100,00 %	100,00 %	0,00 %	0,00 %
Taseen oma pääoma yhteensä	100,00 %	161,66 %	163,41 %	-179,29 %
Oikaistu oma pääoma yhteensä	100,00 %	161,66 %	163,41 %	-179,29 %
Vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	100,00 %	121,81 %	106,68 %	179,39 %
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	100,00 %	121,81 %	106,68 %	179,39 %
Leasingvastuukanta	100,00 %	326,32 %	100,02 %	0,00 %
Korolliset lyhytaikaiset velat	100,00 %	131,21 %	131,21 %	98,41 %
Ostovelat	100,00 %	74,21 %	61,63 %	82,67 %
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	100,00 %	95,81 %	99,21 %	105,38 %
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	100,00 %	93,72 %	91,01 %	96,37 %
Oikaistu vieras pääoma yhteensä	100,00 %	100,27 %	94,67 %	115,73 %
Vastattavaa yhteensä	100,00 %	105,51 %	100,28 %	91,54 %

Kuvio 18: Yritys X:n taseen trendianalyysi

8 Yhteenveto

Opinnäytetyön tarkoituksena oli analysoida Yritys X:n kannattavuutta, maksuvalmiutta sekä vakavaraisuutta vuosien 2017-2020 aikana. Analysointi tehtiin laskemalla erilaisia tunnuslukuja oikaistusta tuloslaskelmasta sekä taseesta. Lisäksi teimme prosenttilukumuotoisen tilinpäätöksen sekä trendianalyysin. Tunnuslukuja verrattiin yrityksen toimialaan sekä tunnuslukujen viitearvoihin.

Kannattavuutta arvioidessa valitsimme laskettaviksi tunnusluvuiksi käyttökate-, liiketulos- sekä nettotulosprosentit. Maksuvalmiutta arvioidessa laskimme yrityksen quick ration sekä current ration. Vakavaraisuutta arvioidessa laskimme yrityksen omavaraisuusasteprosentin, suhteellisen velkaantuneisuuden sekä net gearingin.

Kannattavuuden tunnuslukuja tarkastellessa voidaan sanoa, että tarkastelujakson ensimmäinen vuosi 2017 on ollut yrityksen vahvin, jonka jälkeen yrityksen kannattavuus on ollut laskusuuntainen. Kun verrataan yrityksen tunnuslukuja toimialaan, niin nähdään, että yritys on pärjännyt kohtalaisesti vuosina 2017-2019. Vuosi 2020 oli yritykselle hyvin vaikea koronapandemian takia, joka aiheutti liikevaihdon rajun heikkenemiseen, joka taas näkyy vuoden 2020 tunnusluvuissa. Yrityksen käyttökateprosentti on jäänyt toimialan alakvartiiliin alle tarkastelujakson vuosina, mutta liiketulosprosentti ja nettotulosprosentti ovat olleet toimialan mediaanin tasoa.

Maksuvalmiuden analysoinnissa hyödynsimme quick ratio sekä current ratio tunnuslukuja. Maksuvalmiuden tunnuslukujen mukaan, Yritys X:n maksuvalmius oli heikoimmillaan vuosina 2017 ja 2020 ja parhaimmillaan vuosina 2018 ja 2019. Yritys X:n quick ratio kuului tarkastelujakson jokaisena vuotena toimialan alakvartiiliin ja yleisen ohjearvon mukaan oli heikolla tasolla. Yritys X:n current ratio sijoittui tarkastelujakson jokaisena vuotena toimialan mediaaniin. Current ration ohjearvojen mukaan Yritys X:n maksuvalmius oli vuosina 2018 ja 2019 tyydyttävällä tasolla ja vuosina 2017 ja 2020 heikolla tasolla. Toisaalta ohjearvojen mukaan current ratio on tyydyttävällä tasolla, jos se on 1-2, ja Yritys X:n current ratio oli vuosina 2017 ja 2020 0,9. Toisin sanoen Yritys X:n current ratio oli ohjearvojen mukaan melkein jokaisena vuotena tyydyttävällä tasolla. Yritys X:n välitön maksuvalmiuskyky on heikolla tasolla, mutta hiukan pidemmän aikavälin maksuvalmiuskyky on tyydyttävällä tasolla.

Yritys X:n vakavaraisuuden analysoinnissa käytimme omavaraisuusaste, suhteellinen velkaantuneisuus, sekä net gearing tunnuslukuja. Omavaraisuusaste oli selvästi heikoimmillaan vuotena 2020 ja parhaimmillaan vuosina 2018 ja 2019. Yritys X sijoittui omavaraisuusasteessa vuosien 2017-2019 välisenä aikana toimialan alakvartiiliin ja toimialan mediaanin väliin ja vuotena 2020 Yritys X alitti selvästi toimialan alakvartiiliin. Ohjearvojen mukaan Yritys X:n omavaraisuusaste on heikolla tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus oli Yritys X:llä vuosien 2017-2019 todella hyvällä tasolla. Ohjearvojen mukaan suhteellinen velkaantuneisuus on hyvä, jos

se on alle 40 %. Yritys X:n suhteellinen velkaantuneisuus oli tarkastelujakson kolmen ensimmäisen vuoden aikana 26,2 %, 26,7 %, sekä 23,1 %. Näinä vuosina Yritys X ylitti toimialan mediaanin ja melkein saavutti toimialan alakvartiilin. Vuotena 2020 Yritys X:n liikevaihto väheni todella paljon, ja sen takia suhteellinen velkaantuneisuus oli sinä vuotena heikoimmillaan saavuttaen arvon 42,7 %, joka alittaa hieman sen vuoden toimialan mediaanin. Net gearing oli Yritys X:llä tarkastelujakson jokaisena vuotena heikolla mallilla. Prosenttilukumuotoisesta taseesta selviää, että vierasta pääomaa on paljon suhteessa omaan pääomaan. Erityisesti tarkastelujakson viimeisenä vuotena vieraan pääoman määrä on suuri. Koronapandemia on vaikuttanut paljon Yritys X:n menestymismahdollisuuksiin ja se on myös suurin syy vuoden 2020 heikoille tunnusluvuille sekä vieraan pääoman määrälle.

Lähteet

Painetut

Ikäheimo, S., Laitinen, E., Laitinen, T. & Puttonen, V. 2011. Laskentatoimi ja rahoitus. Vaasa: Multiprint.

Kaisanlahti, T., Leppiniemi, J., Leppiniemi, R. 2021. Tilinpäätöksen tulkinta. 6. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.

Leppiniemi, J., Kykkänen, T. 2021. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. Helsinki: Alma Talent.

Niskanen, J., Niskanen, M. 2003. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Edita Prima Oy.

Salmi, I. 2020. Mitä tilinpäätös kertoo? 10. uudistettu painos. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

Sähköiset

Almatalent. 2022. Oikaistut tilinpäätökset kertovat totuuden suomalaisista yrityksistä. Viitattu 17.3.2022. <https://www.almatalent.fi/blogi/oikaistut-tilinpaatokset-kertovat-totuuden-suomalaisista-yrityksista/>

Eliko Oy. 2022. Tuloslaskelma: mitä se pitää sisällään ja miten sitä tulisi lukea. Viitattu 11.3.2022. <https://eliko.fi/tuloslaskelma-mita-se-pitaa-sisallaan-ja-miten-sita-tulisi-lukea/>

Kallunki, J-P. 2014. Tilinpäätösanalyysi. E-kirja. Helsinki: Talentum.

Kirjanpitolaki 1997/1336. Annettu Helsingissä 30.12.1997. Saatavilla sähköisesti osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1997/19971336>

Merit Aktiva. 2019. Tilinpäätösanalyysi. Viitattu 18.4.2022. <https://meritaktiva.fi/tilinpaato-sanalyysi/>

Minilex. 2022. Kirjanpitolaki tilikausi. Viitattu 7.3. <https://www.minilex.fi/a/kirjanpitolaki-tilikausi>

Minilex. 2022. Osakeyhtiö ja oma pääoma. Viitattu 2.3. <https://www.minilex.fi/a/osake-yhti%C3%B6-ja-oma-p%C3%A4%C3%A4oma>

Suomi.fi. 2019. Tilinpäätös. Viitattu 7.3. <https://www.suomi.fi/yritykselle/talouden-hallinta-ja-verotus/yrityksen-taloushallinto/opus/tilinpaatos-ja-tilintarkastus/tilinpaatos>

Visma. 2021. Tunnusluvut tutuiksi. Viitattu 15.4.2022. <https://netvisor.fi/media/Tunnusluvut-tutuiksi-opas.pdf>

Yritystutkimus ry. 2017. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. Viitattu 15.4.2022. http://yritystutkimusry.fi/wp-content/uploads/2021/04/Yritystutkimuksen_Tilipaatosanalyysi.pdf

Julkaisemattomat

Tilinpäätös 31.12.2017. Yritys X.

Tilinpäätös 31.12.2018. Yritys X.

Tilinpäätös 31.12.2019. Yritys X.

Tilinpäätös 31.12.2020. Yritys X.

Kuviot

Kuvio 1: Kululajikohtainen tuloslaskelma (Kallunki 2014, luku 2.2.1.)	8
Kuvio 2: Oikaistun tuloslaskelman kaava (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3.2)	13
Kuvio 3: Oikaistun taseen vastaavaa puoli (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3,3)	15
Kuvio 4 oikaistun taseen vastattavaa puoli (Niskanen & Niskanen 2004, luku 3,3).....	17
Kuvio 5: Prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma (Niskanen & Niskanen 2004, luku 4,1).....	24
Kuvio 6: Trendianalyysin tuloslaskelma (Niskanen & Niskanen 2004, luku 4,2).....	25
Kuvio 7: Käyttökateprosentti toimialaan verrattuna	26
Kuvio 8: Liiketulosprosentti toimialaan verrattuna	27
Kuvio 9: Nettotulosprosentti toimialaan verrattuna	27
Kuvio 10: Quick ratio toimialaan verrattuna.....	28
Kuvio 11: Current ratio toimialaan verrattuna	29
Kuvio 12: Omavaraisuusaste prosentti toimialaan verrattuna	29
Kuvio 13: Velkaprosentti toimialaan verrattuna	30
Kuvio 14: Net Gearing.....	31
Kuvio 15: Yritys X:n prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma.....	32
Kuvio 16: Yritys X:n prosenttilukumuotoinen tase	33
Kuvio 17: Yritys X:n tuloslaskelman trendianalyysi	34
Kuvio 18: Yritys X:n taseen trendianalyysi	35

Kaavat

Kaava 1: Myyntikateprosentti (Visma 2022).....	18
Kaava 2: Käyttökateprosentti (Visma 2022).....	19
Kaava 3: Liiketulosprosentti (Visma 2022)	19
Kaava 4: Nettotulosprosentti (Merit Aktiva 2019).....	19
Kaava 5: Oman pääoman tuotto (Merit Aktiva 2019)	19
Kaava 6: Sijoitetun pääoman tuotto (Merit Aktiva 2019)	20
Kaava 7: Quick Ratio (Niskanen & Niskanen 2003, 120).....	21
Kaava 8: Current Ratio (Niskanen & Niskanen 2003, 118)	21
Kaava 9: Omavaraisuusaste (Niskanen & Niskanen 2003, 131)	22
Kaava 10: Suhteellinen velkaantuneisuus (Niskanen & Niskanen 2003, 132)	22
Kaava 11: Net gearing (Niskanen & Niskanen 2003, 133)	23

Liitteet

Liite 1: Yritys X:n oikaistu tuloslaskelma.....	42
Liite 2: Yritys X:n oikaistu tase	43

Liite 1: Yritys X:n oikaistu tuloslaskelma

	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020
Liikevaihto	1 478 906,24	1 455 886,19	1 583 991,12	1 044 516,60
Liiketoiminnan muut tuotot	2 953,20	0,00	1 188,00	24 298,68
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	1 481 859,44	1 455 886,19	1 585 179,12	1 068 815,28
Aine- ja tarvikekäyttö	343 356,75	347 711,39	405 268,88	269 101,72
Ulkopuoliset palvelut	0,00	1 231,95	3 094,87	1 520,01
Henkilöstökulut	656 458,25	622 514,31	687 768,55	577 567,78
Liiketoiminnan muut kulut	393 023,62	388 152,39	399 264,40	335 805,88
Valmistevaraston lisäys/vähennys	-4 010,60	-32 782,42	-23 084,14	31 609,08
Käyttökate	85 010,22	63 493,73	66 698,28	-83 571,03
Suunnitelman mukaiset poistot	29 878,43	33 282,35	33 995,21	28 662,27
Liiketulos	55 131,79	30 211,38	32 703,07	-112 233,30
Korkokulut ja muut rahoituskulut	8 923,16	8 969,98	6 044,00	5 817,07
Välittömät verot	58,36	0,00	0,00	0,00
Nettotulos	46 150,27	21 241,40	26 659,07	-118 050,37
Kokonaistulos	46 150,27	21 241,40	26 659,07	-118 050,37
Tilikauden tulos	46 150,27	21 241,40	26 659,07	-118 050,37

Liite 2: Yritys X:n oikaistu tase

	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020
Muut aineettomat hyödykkeet	2 608,13	1 405,56	702,72	0,00
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	2 608,13	1 405,56	702,72	0,00
Maa- ja vesialueet	22 957,91	22 957,91	22 957,91	22 957,91
Rakennukset ja rakennelmat	50 917,36	46 900,49	43 277,96	39 993,88
Koneet ja kalusto	66 319,89	84 188,74	96 009,54	74 026,46
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	140 195,16	154 047,14	162 245,41	136 978,25
Muut osakkeet ja osuudet	1 655,74	1 655,74	1 655,74	1 655,74
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä	1 655,74	1 655,74	1 655,74	1 655,74
Leasingvastuukanta	422,90	1 380,00	423,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	204 699,94	171 917,52	148 833,38	180 442,46
Vaihto-omaisuus yhteensä	204 699,94	171 917,52	148 833,38	180 442,46
Myyntisaamiset	66 858,12	64 158,17	83 172,27	49 825,85
Muut saamiset	3 070,62	6 891,81	15 044,35	10 961,32
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	69 928,74	71 049,98	98 216,62	60 787,17
Rahat ja rahoitusarvopaperit	2 600,70	43 900,89	11 224,72	6 544,78
Vastaavaa yhteensä	422 111,31	445 356,83	423 301,59	386 408,40
Oma pääoma				
Osakepääoma	10 091,28	10 091,28	10 091,28	10 091,28
Kertyneet voittovarot	-47 852,32	-1 702,05	19 539,35	46 198,42
Tilikauden tulos	46 150,27	21 241,40	26 659,07	-118 050,37
Pääomalainat	26 058,00	26 058,00	0,00	0,00
Taseen oma pääoma yhteensä	34 447,23	55 688,63	56 289,70	-61 760,67
Oikaistu oma pääoma yhteensä	34 447,23	55 688,63	56 289,70	-61 760,67
Vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	90 303,56	110 000,00	96 333,36	162 000,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	90 303,56	110 000,00	96 333,36	162 000,00
Leasingvastuukanta	422,90	1 380,00	423,00	0,00
Korolliset lyhytaikaiset velat	45 728,47	60 000,00	60 000,00	45 000,00
Ostovelat	103 698,03	76 956,50	63 910,36	85 724,55
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	147 511,12	141 332,15	146 345,17	155 444,52
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	296 937,62	278 288,20	270 255,53	286 169,07
Oikaistu vieras pääoma yhteensä	387 241,18	388 288,20	366 588,89	448 169,07
Vastattavaa yhteensä	422 111,31	445 356,83	423 301,59	386 408,40